

Pedagógiai

Program

2017

**Orosházi Táncsics Mihály
Gimnázium,
Szakgimnázium és Kollégium**

1.	Az iskola nevelési programja	5
1.1.	A pedagógiai program jogszabályi háttere	5
1.2.	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
1.2.1.	Pedagógiai alapelvek, célok	6
1.2.2.	Az iskola célkitűzései, feladatok, eszközök, eljárások	6
1.3.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	11
1.4.	Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
1.4.1.	Az egészségfejlesztés iskola feladatai	12
1.4.2.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	13
1.5.	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
1.5.1.	A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok	15
1.5.2.	Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai	15
1.5.3.	Pályaorientációs program	17
1.5.4.	A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai	18
1.5.5.	A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai	18
1.6.	A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	19
1.7.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	21
1.7.1.	A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő program	21
1.7.2.	A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	22
1.7.3.	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység, a Tehetségprogram	23
1.7.4.	Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása	28
1.7.5.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	29
1.8.	Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	31
1.9.	Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	32
1.9.1.	A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	32
1.9.2.	A szülők közösségét érintő együttműködési formák	33
1.10.	A közösségi szolgálat szervezésével kapcsolatos feladatok	35
1.11.	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	36
1.11.1.	A vizsgaszabályzat hatálya, célja	36
1.11.1.1.	A vizsgaszabályzat célja	36
1.11.1.2.	A vizsgaszabályzat hatálya	36
1.11.2.	Vizsgatípusok	37
1.11.2.1.	Osztályozó vizsga	37

1.11.2.2.	Különbözeti vizsga.....	37
1.11.2.3.	Javítóvizsga.....	38
1.11.2.4.	Pótló vizsga.....	38
1.11.2.5.	Kétszintű érettségi vizsga.....	38
1.11.3.	Az értékelés rendje.....	39
1.11.4.	A középszintű érettségi vizsga témakörei.....	40
1.11.4.1.	Magyar nyelv és irodalom.....	40
1.11.4.2.	Történelem.....	43
1.11.4.3.	Idegen nyelv.....	46
1.11.4.4.	Latin nyelv.....	48
1.11.4.5.	Matematika.....	49
1.11.4.6.	Fizika.....	51
1.11.4.7.	Biológia.....	53
1.11.4.8.	Kémia.....	54
1.11.4.9.	Földrajz.....	56
1.11.4.10.	Testnevelés.....	59
1.11.4.11.	Ének–zene.....	60
1.11.4.12.	Informatika.....	62
1.11.4.13.	Vizuális kultúra.....	63
1.11.4.14.	Gazdasági ismeretek.....	64
1.12.	Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	67
1.13.	A felvételi eljárás különös szabályai.....	67
2.	Az intézmény helyi tanterve.....	68
2.1.	A választott kerettanterv megnevezése.....	68
2.2.	A választott kerettanterv feletti óraszám.....	69
2.2.1.	Nyolcévfolyamos gimnáziumi képzés.....	70
2.2.2.	Emelt óraszámú nyelvi képzés.....	71
2.2.3.	Emelt óraszámú biológia-kémia képzés.....	72
2.2.4.	Emelt óraszámú matematika képzés.....	73
2.2.5.	Humán képzés.....	74
2.2.6.	Gazdálkodási gimnáziumi képzés.....	75
2.2.8.	Sportosztályos képzés.....	78
2.2.9.	Általános gimnáziumi képzés.....	79

2.2.10.	Informatika szakgimnáziumi képzés	80
2.2.11.	Közgazdasági szakgimnáziumi képzés	81
2.3.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	82
2.4.	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	82
2.4.1.	A kompetencia alapú oktatás irányelvei iskolánkban	86
2.4.2.	Sajátos pedagógiai módszerek	88
2.5.	Mindennapos testnevelés	91
2.6.	A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	91
2.7.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	92
2.8.	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	93
2.8.1.	Az értékelés rendje.....	97
2.9.	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	98
2.10.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	99
2.11.	A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	100
2.12.	Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	102
2.12.1.	Az iskola egészségnevelési elvei.....	102
2.12.2.	Az iskola környezeti nevelési elvei	103
2.13.	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	104
2.13.1.	A magatartás értékelésének elvei	104
2.13.2.	A szorgalomjegyek megállapításának elvei	105
2.13.3.	A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei.....	106
2.13.3.1.	Jutalmazás	106
2.13.3.2.	Büntetés	107
3.	Szakmai program.....	109
3.1.	Szakgimnáziumi képzésünk sajátos alapelvei, céljai és feladatai	110
4.	Kollégiumi program	112
5.	Tehetség-, képességfejlesztés	123
6.	Könyvtár-pedagógiai program	126
6.1.	Az iskolai könyvtár rövid bemutatása	126
6.2.	Küldetésnyilatkozat	126
6.3.	A könyvtárhasználati ismeretek oktatásának helye a NAT-ban	127
6.4.	A könyvtár-pedagógiai tevékenység lehetőségei.....	131

1. Az iskola nevelési programja

1.1. A pedagógiai program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (NAT)
- 2013. évi CCXXXII. törvény a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól
- 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (a 2011. évi CXCV. törvénybe beépítve)
- 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. Törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

1.2. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.2.1. Pedagógiai alapelvek, célok

Olyan emberekké kívánjuk nevelni diákjainkat, akik képesek egészséges életvitelre, testileg, szellemileg és erkölcsi szempontból egyaránt ép életmódra, rendelkeznek az önképzés, a megújulás és a helyes alkalmazkodás képességével, akikre jellemző a kötelességtudat, a munka tisztelete és megbecsülése, a tudás értékelése. Fontosnak tartjuk, hogy tanítványaink tudatában megjelenjen a család, mint a társadalom elemi közössége.

Célunk a szilárd, biztos ismereteket nyújtó, a munkába állást és a továbbtanulást egyaránt biztosító ismeretek átadása, a tanulók képességeinek és személyiségének sokoldalú kibontakoztatása saját életének és egyéniségének javára. Ezekhez a célokhoz az általános műveltség, a tudás megalapozása, az elméleti és szakmai ismeretek átadása vezet, olyan általános műveltség nyújtása, melyben kiemelt szerepet kap a nemzeti kultúra közvetítése.

Iskolánk feladata, hogy a tanulókat a XXI. századra felkészítse, azaz számukra hasznosítható tudást adjon, és olyan készségek, képességek birtokába juttassa őket, amelyek segítségével a változó munkaerő-piaci igényekhez alkalmazkodni tudnak. Ezzel egyéni boldogulásukon túl, az ország gazdaságának fejlődéséhez is hozzájárulhatnak.

Diákjainknak rendelkezniük kell azokkal az alap és kulcskompetenciákkal, amelyek szükségesek ahhoz, hogy életpályájukat a későbbiekben bármikor módosítani tudják.

Ehhez egyenlő esélyt kell biztosítanunk minden gyermek számára, függetlenül attól, hogy milyen szociokulturális háttérrel rendelkezik.

1.2.2. Az iskola célkitűzései, feladatok, eszközök, eljárások

Iskolánk a nemzeti és az európai oktatási térben tevékenykedik. Tevékenységrendszerünket, partneri kapcsolatainkat a térszerkezet ezen konfigurációja határozza meg. Társadalmi küldetésünk, nevelő-oktató munkánk főbb stratégiai céljainak eléréséhez a következő feladatokat, eszközöket, eljárásokat alkalmazzuk:

- európai tanár diák – mobilitások,
- SZTE Rezendisközponti szerepkör (187/2011. K.t. sz. határozat),
- tehetségprogram,
- Iskolai Emlékezet Program (iskolanapok, rendezvények, előadások, elismerések, Primus Inter Pares, Öregdiák Baráti Kör Vinculum Közhasznú Egyesület),

- Hagyományokra alapozott képzéseink, pl.:
  - idegen nyelvi oktatás, akkreditált nemzetközi program, és vizsgarendszer, lektori rendszer,
  - gyakorlatorientált természettudományos képzés idegen nyelvű tehetséggondozással,

Az intézmény nevelő-oktató munkáját meghatározó célok és feladatok:

Célok	Feladatok
A magyar és az egyetemes kultúra alapvető értékeit hordozó ismeretek elsajátítása a tanulók életkori sajátosságainak, képességeinek megfelelően.	Életkori sajátosságaiknak, egyéni adottságaiknak megfelelően fejleszteni kell a tanulók alapkészségeit, (írás, olvasás, matematikai és kommunikációs készség) személyiségjegyeit. Sikeres tankötelezettség teljesítése. A részképesség-zavarokkal küzdő tanulók esetében a minimumkövetelmények sikeres elsajátítása, a fogyatékoságok általi defektusok egyéni program szerinti folyamatos, eredményes javítása, szakértők (fejlesztő pedagógusok) és a szülők közreműködésével.
Elemi műveltségbeli alapozás: biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, alapvető képességek, készségek elsajátíttatása.	A természetes gyermeki nyitottságra alapozva fejlesztjük kreativitásukat, beszédképességüket, mozgáskultúrájukat, manuális készségeiket, vizuális befogadóképességüket.
Önálló tanulásra szoktatás, az önművelés iránti igény felébresztése.	Segítséget nyújtunk számukra az önálló tanulási technikák megismerésében.
Komplex személyiségfejlesztő programok segítségével a szociokulturális hátrányok kompenzálása, valamint az eltérő képességű és a tehetséges gyerekek gondozása.	Differenciált foglalkozások, a kooperatív tanulás, a projektmunka, a témahét során a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek együtt, egy időben történő fejlesztése.
Közéletiségre nevelés, toleranciakészség alakítása, előítélet mentesség, multikulturális tartalmak, a kapcsolat és közösségépítés hangsúlyos szerepe.	Közösségi szerepek gyakorlása, közügyekben való közreműködés, véleménynyilvánítás, a közösségért érzett felelősség átérzése. Helyes értékítélet alapján a másság elfogadása, szolidaritás, a kisebbség iránti tolerancia.
A gyerekek munkakultúrájának megalapozása.	A kreatív, tevékenykedtető tanulás-tanítás révén az iskolai önkiszolgáló munka bővítésével játékosan munkára nevelünk. Az iskolába lépés kezdetétől megismertetjük a gyerekekkel a szellemi és a fizikai munka egyéni és társadalmi hasznát, kialakítjuk a végzendő munka szokásait.

Célok	Feladatok
Tehetséggondozás – művészeti nevelés.	Alkotó, értékteremtő, a személyiséget gazdagító tevékenységek elsajátítása.
Egészséges életmód kialakítása, testi-lelki egészség gondozása.	Mentálhigiénés programok keretében a gyerekekkel elsajátítatjuk az egészséges életmód legfontosabb ismérveit, s ezt rendszeresen gyakoroltatjuk.
Szülők bevonása az oktató-nevelő munka hatékonyabbá tétele érdekében.	A Szülői Munkaközösség segítségével számítva, segítséget nyújtunk a tőlünk ezt kérő családok számára a családsegítő és nemzetiségi önkormányzatok közreműködésével.
Referencia-intézményi működés.	A referencia-intézményi szerepkör során a hálózati, horizontális tanulás kiszélesítése, a példaértékű jó gyakorlatok, pedagógiai innovációk elterjesztése, ebben való aktív szerepvállalás.

Céljaink és feladataink megvalósításának garanciája a minőségi és összehangolt nevelő és oktató munka, a megfelelő stratégiák alkalmazása, a személyes példaadás. A célok elérésének és a feladatok megvalósításának színterét a tanórák illetve az iskolán kívüli tevékenységek jelentik. Nagy hangsúlyt fektetünk hagyományaink ápolására; az együvé tartozás érzését, az iskolához való kötődést színvonalas iskolai rendezvényekkel, közös szabadidős és sportprogramokkal tesszük élményszerűvé.

A gimnáziumi oktatás-nevelés elsődleges célja, hogy tanulóinkat sikeres egyetemi, főiskolai továbbtanulásra, illetve életkezdésre képessé tegyük. Az elmúlt évek kedvező tapasztalatai igazolják elképzeléseinket, munkánk hatékonyságát, hisz a speciális és emelt óraszámú osztályok felvételi átlaga országos viszonylatban is kiemelkedő, 80 % körüli érték. Ezért ragaszkodunk hatékonyan működő speciális és emelt óraszámú képzéseinkhez.

Városi szinten építettük ki a Világ-Nyelv Plusz Program keretében az „óvodától az egyetemig” tartó programot, mely átfogja a város közoktatási intézményrendszerét. Angol és német nyelv a két preferált nyelvterület, melynek szakmai munkáját anyanyelvi lektorok irányítják.

Angol és német nyelvi emelt óraszámú tanulmányi terület

A specializációban választott idegen nyelv emelt szintű érettségi vizsga lehetőségét biztosítjuk. Lektori rendszert működtetünk, és fakultatív lehetőségként kínáljuk a német nyelvdiplomát, a DSD-t. Külföldi ösztöndíj lehetőségét és diák-tanár csereprogramokat valósítunk meg. Kiváló munkakapcsolatot építettünk ki és kívánunk fenntartani a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzattal. Tehetséggondozás keretében iskolánkban angol drámaklub működik.

Biológia-kémia emelt óraszámú tanulmányi terület

A négy évfolyamos egyedi speciális tanterv keretében biológia és kémia tantárgyból emelt szintű érettségi vizsgára és elsősorban szakirányú továbbtanulásra készíti föl a tanulókat. Az egyedi tanterv elkészítésekor a biológiát, kémiát és tudományköreiket, mint alkalmazott tudományokként értelmeztük, ezért jelentős gyakorlati óraszámok jelennek meg az órateremben. Tanulóink az együttműködési megállapodások alapján, amelyeket a Szegedi Tudományegyetemmel, a Körös-Maros Nemzeti Park igazgatóságával és a Városi Kórházzal kötöttünk, jelentős gyakorlati készségekhez, kompetenciákhoz jutnak. Diákjaink biológiai tárgyú terepgyakorlaton vesznek részt a képzés folyamán több alkalommal. Idegen nyelven történő tehetséggondozás, felkészítés folyik a nemzeti biológiai olimpiai válogatókra.

Matematika emelt óraszámú tanulmányi terület

A műszaki tudományok fejlődése jelentősen átformálja a hagyományos matematikaoktatást. Az elméleti ismeretek megszerzése mellett a gyakorlatban alkalmazott tudás kerül előtérbe. Az alkalmazott matematika oktatás-nevelés iskolai modelljének kialakítása volt az elsődleges cél. A képzés vertikálisan illeszkedik és csatlakozik a Szegedi Tudományegyetem több képzési programjához is. A vendégtanár program keretében lehetőséget kaptunk az egyéni tehetséggondozásra, mely részben az intézmény keretein belül, részben tanszéki formában valósulhat meg. Lehetőséget nyújtunk a matematika mellett a fizika emelt óraszámú képzésre is, amely segíti az elmélyültebb természettudományos gondolkodást, és eleget tesz az érettségi-felvételi követelményeknek.

Humán tanulmányi terület (Emelt óraszámú magyar nyelv és irodalom - történelem tanulmányi terület)

A tehetséggondozó munkát a Nagy Gyula János Területi Múzeummal és a Orosházi Járásbírósággal való együttműködés segíti – múzeumi és bírósági órák. Kreatív, sokoldalú, gyakorlatorientált képzés – felkészítés média, marketing és menedzser szakirányú továbbtanulásra, művészeti, államigazgatási, bölcsész és jogi pályákra. A 9., 11. és a 12. évfolyamon kiegészül a képzés a művészetek tantárgy keretében zenetörténeti és művészettörténeti ismeretek, valamint a mozgókép és médiaismeret tantárgy oktatásával.

Gazdálkodási gimnáziumi terület

A gazdálkodási gimnáziumi tanulmányi terület meghirdetésekor azokra a tanulókra gondoltunk, akik jó nyelvrézzel rendelkeznek, kedvelik a matematikát, és érdeklődnek a gazdaság és a vállalkozások speciális ismeretanyaga iránt.

Sportosztály

Elsődleges célunk a tudatos sportolói személyiség fejlesztése mellett a gyakorlati és az elméleti ismeretek oktatása tanórai keretekben, valamint a sportegyesületek, szakosztályok bevonásával. Feladatunk a sportban is tehetséges tanulók sikeres felkészítése az érettségire, a felsőfokú tanulmányok folytatására, továbbá az élsport utánpótlásbázisának hosszú távú biztosítása. Az edzéstervet és a szakmai munkát az egyesületek biztosítják, illetve végzik.

Általános tantervű gimnáziumi tanulmányi terület

A középiskolai tanulmányok kezdetekor még határozott továbbtanulási célokkal nem rendelkező tanulókat a hagyományos négy évfolyamos képzés keretében érettségi vizsgára, szakmai, illetve felsőfokú tanulmányok folytatására készíti fel a kerettantervben előírt tantárgyi alapóraszámok felhasználásával.

A tanulóknak elsősorban középszintű érettségi vizsga letételére biztosítjuk a lehetőségeket, de a választott fakultációk, azaz érettségi előkészítők segítségével emelt szintű érettségi vizsgát is tehetnek.

Intézményünkben a gimnáziumi tanulmányi terület mellett a **szakgimnáziumi képzés** kifutó jelleggel működik. A munkaerő-piaci elvárásokhoz igazodó gyakorlatorientált képzések az informatikai és a közgazdasági szakmacsoportban történnek. Korszerű feltételeket biztosítanak modern, jól felszerelt szaktantermeink: tanstúdió, taniroda, informatika és automatika termek. A szakgimnáziumi osztályainknak érettségire felkészítő, általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama van.

A szakgimnáziumban ágazatonként a kilencedik-tizenkettedik évfolyamon a szakmai elméleti, és szakmai gyakorlati oktatásra kerül sor.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. Alkalmassá tegye az egyént közösségfejlesztő és önfejlesztő aktivitása kifejtésére a konstruktív életvezetés megalapozása érdekében.

Munkájában sikeres emberré, teljesítménye alapján elismert polgárává a társadalomnak az válhat, aki megfelelő személyiségjegyekkel rendelkezik. Intézményünkben minden pedagógiai tevékenység az elfogadott célrendszer megvalósítására irányul. Arra, hogy a tanulók - adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban - minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Fontosnak tartjuk a tanulás iránti motiváció fejlesztését, a megismerési vágy fenntartását. Mindezeket olyan tanulásirányítási módokkal garantáljuk, amelyben minden gyerek megtalálja a kedvére való elfoglaltságot, felhasználva ehhez az egyes tantárgyakban rejlő lehetőségeket is.

Úgy alakítjuk a tanítás-tanulás, a nevelés folyamatát, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok. A személyiség és közösségfejlesztéshez hangsúlyozzuk a csoportmunka és a pármunka szervezeti formák alkalmazását.

Amennyiben az iskola következetesen, reálisan értékeli a tanulói teljesítményt, és ha a tanulók önértékelésében is segíti elkerülni a „beskatulyázás” veszélyét, akkor jelentősen átalakul a tanulók értékelése, és inkább a tanulási folyamat értékelésére, és a fejlesztő értékelésre helyeződik a hangsúly. A számonkérés nem ismeretközpontú, hanem a mindennapi élethelyzetekhez való alkalmazkodást és helytállást tekinti célnak.

A személyiségfejlesztésben kiemelt szerepet kap az önismeret fejlesztése, a kezdeményező- és vállalkozókészségek, illetve a felelős társadalmi magatartás kialakítása, egy koherens értékrendszerre épülő világkép formálása, valamint az állampolgári szerepre történő felkészítés. Ez utóbbi nevelési feladat magában foglalja a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztését, a jogok és a kötelességek tudatosítását. A személyiségfejlesztés minden vonatkozásában meghatározó az iskola arculata, hagyományai, belső környezete és légköre.

Célunk, hogy tanulóinknál elősegítsük az egyéni képességek kibontakoztatását, a tehetségek felismerését és fejlesztését, a hátrányok kompenzálását.

Az iskolában folyó személyiségformálás, nevelés színtereit, szervezeti kereteit a tanórák, a tanórán kívüli foglalkozások, rendezvények, versenyek, szabadidős programok, a diákönkormányzat által szervezett programok adják.

1.4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A mindenkori felnővekvő nemzedék egészség-magatartásának formálása, a jövő egészséges felnőtt társadalmának nevelése stratégiai fontosságú feladat. Az egészséges életmód és magatartásformák (a dohányzás mérséklése, az egészséges táplálkozás, a kulturált ivási szokások elterjesztése, a drogprevenációs program megvalósítása, a stressz tudatos feldolgozása, a szabadidősport feltételeinek biztosítása) kialakítását az oktatás valamennyi szintjén érvényesíteni kell. Az egészséges életmód ismerete épp annyira fontos, mint a magyar nyelv, az irodalom, a különböző természettudományok ismerete. Az egészséges életmódra történő nevelést már iskoláskorban el kell kezdeni, hiszen csak a folyamatos ismeretbővítéssel tudjuk felnőttkorra elérni az egészségtudatos gondolkodást.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékékként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok feladata, hogy készítsék fel a gyermekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

1.4.1. Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Célunk olyan egészségfejlesztő program kidolgozása, amelynek eredményeként erősödnek a személyiségfejlesztő hatások, csökkennek az ártó tényezők, és az iskola befejezésekor a diákok saját életükre alkalmazni tudják az elsajátítottakat.

Képesek legyenek figyelemmel kísérni viselkedésüket, életvezetésük, fogyasztási szokásaik helyes alakítását

- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését
- a betegségek megelőzését a korai szűrésekben való részvétel révén
- sajátos étrend, mozgásprogram kialakítását egészségük megőrzése érdekében
- a társas-kommunikációs készségeik és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.

Az egészséges életre és családi életre nevelést a biológia, az emberismeret és etika és a társadalomismeret tantárgyak keretein belül tanítjuk

Évenként legalább 10 osztályfőnöki órát célszerű fordítani az egészséges életre nevelést szolgáló foglalkozásokra. Ez adhat alkalmat arra, hogy a többféle tantárgy keretében tanultak ötvöződjének, s további beszélgetésekkel elmélyíthetők legyenek.

1.4.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély az első segítség a bajbajutott embernek. A szakszerű első beavatkozás emberi életet menthet. Az elsősegélynyújtás a végleges szakellátás megkezdése előtti egészségügyi beavatkozás, amelyet bárki végezhet. Ezért ezt minden diáknak el kell sajátítania. Az alapismereteket tanórai keretek között a kisgimnazisták 8. osztályban, a gimnazisták a 12. évfolyamon biológia tanórai keretek között tanulják meg. Ez jelent elméleti tudást és gyakorlati elsajátítást is.

A tanultak elsajátítása után a diák képes lesz:

- Az elsősegélynyújtás szükségességének felismerésére
- Az életveszély tüneteinek megszüntetésére
- Az újraélesztés elvégzésére
- A keletkezett sebek, törések kezelésére
- A gyakoribb rosszullétek, mérgezések elsősegélyére
- Helyes segélykérésre

A másik lehetőség iskolánkban a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt Bázisiskola programja, melynek egyik modulprogramja az elsősegélynyújtás és baleseti szimuláció. Iskolánk 2005 óta a MIVK bázisiskolája. Ez azt jelenti, hogy a programban résztvevő iskolák tanulói például szabadidejükben elsősegélynyújtást tanulnak, rendszeres véradók a 18. életévet betöltött fiatalok, illetve azt, hogy az iskola szellemiségéből adódóan természetessé válnak számukra olyan korszerű, életmódbeli magatartásformák, amelyek nemcsak egészségük megőrzésében, hanem felelősségteljes közösségi szerepvállalásukban is kulcsfontosságúak. Ezen kompetenciák népszerűsítése a napi pedagógiai munka fontos feladata. A bázisiskola elnevezés arra is utal, hogy ezen iskolák a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt tagjainak és önkénteseinek fontos bázisai, és ezért a szervezet nagy becsben tartja mindnyájukat.

Iskolánk minden tanévben indít csapatokat a MIVK által hirdetett felmenő rendszerű Elsősegélynyújtó Versenyen. A verseny célja az elsősegélynyújtók elméleti tudásának, gyakorlati ismereteinek fejlesztése, a társadalmi segítségnyújtás és elsősegélynyújtás népszerűsítése, a humanitárius szemléletmód terjesztése.

1.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és tudat tart össze.” (Hankiss Elemér)

A személyiség komplex fejlesztése magába foglalja az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztését is.

A közösség és az egyén egyszerre forrása és tárgya a nevelő hatásoknak. A közösségi és egyéni bánásmód egységének, dinamikus egyensúlyának kialakítása és fenntartása alapvető fontosságú pedagógiai követelmény. Meghatározott társadalmi feladatot teljesít, az egyéni kezdeményezés pedig a közösség megújulásának feltétele.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása az iskolai nevelő - oktató munka alapvető feladata.

A közösségfejlesztés az iskolába lépés pillanatától olyan beilleszkedési folyamatot jelent, amelyben a tanulók, tanulócsoportok keresik és megtalálják helyüket, miközben folyamatosan alakítják környezetüket és önmagukat. A folyamatok célja az egyén és a társadalom, illetve a bennünket körülvevő környezet, világ közötti kapcsolat kialakítása.

Olyan alkalmakat kell teremteni, amely során a tanulók megismerhetik az őket körülvevő világot, társaikat és önmagukat. Minél hatékonyabban kell őket bevonni a közös tevékenységekbe, a közösségi munkába. Így tapasztalatokat gyűjthetnek a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz.

Mivel az iskola valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolataival, kiemelten fontos, hogy mindannyian pozitív, követendő mintát nyújtsunk.

1.5.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Legfontosabb célunk egy olyan valódi közösséget formálni, amely képes a közös cél érdekében a közös értékrend elfogadására és az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- szociális kompetencia fejlesztése (empátia, tolerancia, egymásra figyelés, együttműködés, alkalmazkodó készség fejlesztése)
- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, a tanulmányi és munkaerőcsere erősítésével,
- a tanulók kezdeményezésének segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével),
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének fejlesztése,
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés,
- olyan nevelőkollektíva kialakítása, mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,
- multikulturális tartalmak beépítése

Az osztályfőnöki óra a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés fontos színtere. Helyet ad a tapasztalásnak, a tudatosításnak, a helyes magatartás kialakításának. Segíti az önismeret, önértékelés kialakítását.

1.5.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A tanórán kívüli közösen megtervezett programok fejlesztik a közösséget, erősítik a közösséghez való tartozás érzését. A pedagógusok megismertetik a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek egy jól működő közösség kialakításához elengedhetetlenül fontosak. Törekedünk arra, hogy a sokoldalú és változatos foglalkozások járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.

A tevékenységek sora alkalmat ad az egyéni értékek, sajátos képességek fejlesztésére, tehetségük kipróbálására és fejlesztésére, érdeklődésük kielégítésére és kiterjesztésére. Itt kapnak helyet a felüdülést, kikapcsolódást eredményező programok.

A szakköri tevékenység egyben kiegészíti a tanórai munkát, hiszen lehetőséget ad a tapasztalati, értelmező tanulás gyakorlására, erősíti, fejleszti a megismerési vágyat, ösztönzi önálló alkotómunkák készítését, erősíti a tanulás rangját.

Tanáraink aktív tudományos és szakmai közéleti tevékenységet folytatnak. Rendezvényeink a megye és a város kulturális eseményeinek meghatározó elemei. A Világjárók Klubja, a TörténÉSZ-klub, a Kutató TANÁRaink előadásorozata, a tudományos konferenciák szervezése, a Vinculum Szabadegyetem, a rendszeres kutatói tevékenység, valamint a folyamatos publikációk az iskola társadalmi felelősségvállalásáról és küldetéstudatáról is árulkodnak.

A közösségfejlesztést szolgáló rendezvények az intézményben:

- Tanévnnyitó ünnepély
- Megemlékezés október 6-án
- Megemlékezés október 23-án
- Karácsonyi ünnepségek
- Megemlékezés március 15-én
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepély
- Kirándulások, táborok

Közösségfejlesztést szolgáló specialitások:

- Gólyaavató (9. évfolyamosok avatása)
- Kisgimnazisták avatása
- Nyílt Nap
- Sámli-bál
- Szalagavató
- Egészségnap
- Táncsics Nap
- Bolondballagás
- Ballagás

1.5.3. Pályaorientációs program

A felmenő rendszerű pályaorientációs program a felnőtté válás küszöbén álló diákok számára nyújt segítséget a sikeres pályaválasztásban. A 10. évfolyam során indul annak érdekében, hogy segítsük a biztos jövőkép kialakításában a tanulókat. A pályaorientációs program egy olyan komplex program, melynek során segítjük a tanulók önismeretének, személyes és társas készségeinek fejlesztését. Képzési és munkaerő-piaci információkat nyújtunk, pályatervezési és életvezetési kompetenciákat fejlesztünk. A program a tanuló egyéni igényeinek figyelembevételével segíti a megfelelő pálya, szakma kiválasztását a lehető legszélesebb információnyújtás révén. A diákok megfelelő orientációjának kialakulását célozza meg a pályadöntéseik meghozatalához, illetve felkészíti őket a felsőoktatási továbbtanulási elképzelés megalapozására, vagy a szakmai képzés tudatos választására és a munkaerőpiacra való zökkenőmentes belépésre.

Elemei:

- önismeret fejlesztése tanórán kívüli foglalkozásokon
- tesztek kitöltése az önismeret, a szociális kapcsolatok, a stressz- és konfliktuskezelés, valamint a pályairányultság jobb megismerése érdekében
- információnyújtás a felvételi, továbbtanulási rendszerről osztályfőnöki órák keretében
- életpálya tervezést, pályadöntés meghozatalát segítő foglalkozásokon való részvétel
- a munkaerő-piac jellemzőinek megismerése egyéni foglalkozásokon
- szülői konzultáció

Munkaformái:

- csoportos foglalkozás
- egyéni foglalkozás
- számítógéppel támogatott orientáló rendszerek alkalmazása

Tesztek:

- Kommunikációs stílus
- Verbális gondolkodás
- Szorongás megküzdési mód preferencia
- Konfliktuskezelés
- Önértékelés
- Munkatevékenység és érdeklődés
- Hajlam és hivatás
- Karrierteszt
- EPQ
- CPI

A program lebonyolítója az iskolapszichológus a rendelkezésre álló órakerete terhére.

1.5.4. A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzatok a tanulók irányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

A diákönkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladatai:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése
- megtanítani a tanulókat mások és saját maguk jogainak tiszteletére
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

A tanulóközösség megbízása alapján a jogszabályban meghatározott esetekben gyakorolja az egyetértési, javaslattételi és véleményezési jogokat.

1.5.5. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáikhoz, és hatásuk nemcsak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes.

Lehetőség van rá, hogy szülői igények alapján évenként 1 alkalommal, 2 kísérőtanárral sítábor színesítse az iskola programját.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- Jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel.
- A csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása.
- Tartós aktivitásra ösztönzés.
- Olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

1.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az intézményvezető által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az intézményvezető bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: elektronikus napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV törvény 4. § 13., 14. pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - ac) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ac) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

1.7.1. A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő program

Fontos feladatunknak tekintjük a sajátos nevelési igényű gyermekek

- együttnevelésére alkalmas pedagógiai környezet kialakítását,
- az együttneveléshez szükséges elfogadó magatartást,
- szemléletváltás kialakítását pedagógus, szülő, diák esetében egyaránt.

A hatékony fejlesztő munka érdekében törekszünk arra, hogy a pedagógusok összehangolják munkájukat: tanórai differenciálás, egyéni fejlesztés, felzárkóztatás a tantárgyi minimum követelményekhez, rendszeres konzultáció a szülővel, gondviselővel, szükséges szakemberekkel.

Feladatunk

- a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása,
- a hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók és a sajátos nevelési igényű gyerekek, tanulók iskolákban való integrálását segítő programok alkalmazása, megvalósítása.

A tervezéseknél figyelembe vesszük azt, hogy minden tanulónk egyenlő részvételét biztosítani tudjuk, különösen a témahét és a projekt megvalósítása során.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat vesszük alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint szervezzük meg:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket biztosítunk, ahol erre szükség van
- igény szerint sajátos, a fogyatékkal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket alakítunk ki és várunk el
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszereket és eszközöket építjük be a nevelés - oktatás folyamatába
- segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatjuk a tanulókat elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

Az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

A sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásainak számát a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. melléklet a 2011. évi CXC. törvényhez Gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete határozza meg.

1.7.2. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók ellátásáról a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 47. § rendelkezik.

Célunk a tanuló képességeinek fokozatos kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevétele mellett.

Olyan szemléletváltásra törekszünk, melynek lényege az emberi „mátság” elfogadása, az iskolarendszer részének tekintése, az egyéni és a többségi érdek figyelembe vételével. Személyes példamutatással is neveljük a befogadásra, segítőkészre, toleranciára, az emberi jogok tiszteletben tartására, a hagyománytiszteletre.

A problémahelyzetek súlyosságának megfelelően keressük a kapcsolatot és együttműködünk a szülőkkel, fejlesztő-, gyógypedagógussal, orvossal, pszichológussal, más szakemberrel a szükséges eszközök, módszerek alkalmazásában a tanuló fejlesztése során.

Célunk, hogy pedagógusaink, tanulóink legyenek nyitottak más népek, kultúrák, szokások iránt oktató- nevelő munkájukban. Szeretnénk megértetni tanulóinkkal a testi és lelki egészség harmóniájának fontosságát. Irányítjuk tanulóinkat érzelmi életük egészséges fejlődésében, az emberi kapcsolatok megteremtésében és megőrzésében.

Célunk a tanuló önismeretének fejlesztése mellett erősíteni a humánus magatartásmintákat, szokásokat. Oktató-nevelő munkánk során különös fontosságot kapnak a tanulási technikák, módszerek megismertetése (tanulóval, szülővel), begyakorlása, helytelen technikák javítása.

Feladataink: Az iskolán belüli hatékony fejlesztő munka érdekében a pedagógusok összehangolják munkájukat a megelőzés, egyéni fejlesztés, felzárkóztatás, tanórai differenciálás során.

1.7.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység, a Tehetségprogram

Intézményünk tanulói összetétele igen heterogén: mind a hátrányos, mind a jó anyagiak között található gyerekek egyaránt jelen vannak. Képességek terén is igen széles skálán mozognak a gyerekek, ez teszi szükségessé mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás megjelenését tanítási gyakorlatunkban.

A tehetségekkel való különös foglalkozás nemzeti ügy: minden tehetség érték.

Célunk: egyetlen tehetség se vesszen el!

- Iskolánk regisztrált tehetségpont.
- Részt veszünk a környék tehetségnapjain.
- Tantestületünk számára tehetséggondozás témakörben rendszeresen szervezünk továbbképzéseket.
- Ki kell használnunk a középiskola nyújtotta tehetséggondozás speciális formáit (a Szegedi Tudományegyetem rezidensiskola megállapodása alapján, melyet Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 187/2011. (VI.24.) Kt. számú határozattal, a Szegedi Tudományegyetem Szenátusa 2011. június 27-én a 125/2011. számú Sz-határozattal fogadott el.)

Tehetségeinknek először is lehetőséget kell adnunk, hogy adottságaikat felismerjék, képességeiket elkezdhesék kibontakoztatni. Comenius optimizmusát és didaktikai alapelveit tartjuk szem előtt, mert nélkülük nem lehetünk eredményesek: fokozatosság, következetesség, tapasztalás, rendszeresség.

Tevékenységi köreink:

- tehetségazonosítás

A tehetséges illetve potenciálisan tehetséges tanulók felkutatásában a tanulók megfigyelése során kialakult tanári véleményeket, a gyermek tanulmányi és egyéb teljesítményeit, érdeklődését, tanulmányi és más versenyeken elért eredményét, pszichológiai vizsgálatok eredményeit egyaránt figyelembe vesszük.

Iskolánkban tehetségfejlesztési szakértő képzettségű pedagógus és szükség esetén pszichológus segíti a tehetségazonosító munkát.

A tehetségazonosítás lépései és módszerei:

  - gyermek megfigyelése tevékenységek közben
  - tanulási eredményei
  - versenyeredményei
  - OM mérés

- tehetségfejlesztés

A tudás akkor maradandó, ha motivált cselekvés eredményeként jön létre, vagyis a tudás megszerzése élményt jelent a gyermeknek. Ezért nagyon fontosnak tartjuk a cselekedtetve, élményszerűen való tanítást, melyhez a következő eszközöket használjuk:

  - drámajátékok alkalmazása tanórán, szakköri formában
  - a kompetencia alapú oktatást alkalmazva a képesség/készségfejlesztést fontosnak tartjuk
  - a sport minden területe a tehetségfejlesztés kiváló eszköze
  - változatos tanítási módszerek alkalmazása: csoportmunka, projektek, páros munka, egyéb kooperatív módszerek
  - tehetséges gyermekeink erős oldalának fejlesztése mellett a gyenge oldalról sem felejtkezünk el: annak fejlesztésével az erősebb oldal még jobba fog válni
- tehetség tanácsadás

Célunk a tehetségnevelés terén:

- A tehetségekben olyan készségeket és stratégiákat kell kialakítanunk, amelyek révén képesek lesznek olyan személyekké válni, akik önállóan, kreatívan és önmaguk megalégedésére keresik az ismereteket.
- A tehetséges gyerekeknek, támogatásunkkal, ki kell alakítaniuk magukban, hogy a tanulás öröm és izgalom, amely átsegíti őket a rutinon, a munkán, ami szükségszerűen velejárója a tanulásnak.
- A tehetséges gyermekeket segítenünk kell abban, hogy felismerjék, milyen speciális felelősséget ruház rájuk a tehetségük.
- Érzékennyé kell tenni őket az iránt, hogy milyen speciális igényekkel találkozhatnak a tehetség produktív felhasználását illetően.
- Ösztönöznünk kell őket, hogy tiszteljék a többi gyermeket képességeiktől függetlenül.

Feladataink a tehetségnevelés megvalósításában:

- Tehetséges, innovatív, képzett, problémamegoldásra érzékeny pedagógusok biztosítása.
- A tehetség definiálása, annak felismerése, fejlesztése, gondozása a szülők orientációjával egyidőben.
- A széles tevékenységrepertoár lehetőségeivel az önálló, a tanuló maga által szervezett tanulásának biztosítása.
- Hatékony tanulási stratégia megtanítása.
- Tapasztalatszerzéssel bátorítás az elmélkedésre, töprengésre, kérdések megfogalmazására.
- Kooperatív technikák alkalmazásával együttműködés kialakítása másokkal.
- Bátorítás, támogatás a tanulói vezető szerep elfogadásában.
- Keressük és biztosítjuk az alkalmakat arra, hogy a tanítási órán, a szakkörökön és az egyéni foglalkozásokon felismert, kifejlesztett tehetségek megmérettessenek.
- A szakkör, egyéni foglalkozás biztosítja a tehetséges gyerekek nevelését, fejlesztését.
- Tehetségnevelő programok személyi, tárgyi, szervezeti, versenyeztetési és finanszírozási feltételeinek megteremtése.
- Személyiségfejlesztés és pályaeorientáció a tehetséges tanulók jövőbeni bevétele érdekében.

Fejlesztési irányok:

A tehetséggondozás elméleti ismereteinek beépítése a gyakorlatba.

A tehetséggondozás intézményi gyakorlatának tökéletesítése a gyermeki terhelés szempontjából.

A képességfejlesztés területei:

- speciális és emelt óraszámú képzéseink,
- differenciált kiscsoportos tevékenységek,
- fakultációk, érettségi előkészítők, szakkörök, érdeklődési körök,
- egyéni feladatvállalás és önmegvalósítás.

Sikeresen alkalmazhatók a differenciált tanulásszervezésnek az alábbi formái:

• **individuális tanulás**

Valamennyi gyerek számára biztosítja az egyéni haladást, figyelembe véve a tanuló sajátosságait. Egyénre szabott elsajátítási, készség- és képességfejlesztési utakat biztosít, az ennek megfelelő eszközrendszerrel.

• **kooperatív tanulás**

A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség- és képességfejlesztés csoportos formában történik. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerre fejleszthetők. (Leghatékonyabb más tanulásszervezési módokkal vegyesen alkalmazva.)

• **projekt módszer**

Ez az a módszer, amely összefogja mindazt a sok-sok módszert és eszközt, amelyek külön-külön is nagyon sokat segítenek a gyerekek sikeres tanulásában. A projekt a gyerekek érdeklődésére épít, ami kizárja, hogy csak a tankönyvet tanítsuk, lapozzuk és évekig központi vagy irányító tanmenet alapján dolgozzuk fel. A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást, az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

Az új tanulásszervezési módszerek, formák alkalmazásának feltételei:

Tárgyi feltételek:

- iskolai könyvtár, digitális tananyaggyűjtemény,
- számítógép, mint fejlesztőeszköz,
- videó, zenei anyagok,
- variálható tanterem-berendezés a csoportfoglalkozásokhoz,
- megfelelően kiválasztott tankönyvek és szakmai könyvek (egyszerű alapfeladatokkal, többszintű nehézségi fokkal, szorgalmi és választható feladatokkal).

Személyi feltételek:

- Előítélet-mentes, igenlő tanári beállítódás a gyerekekkel szemben (nem ambivalens), ami a tanulók megismerésének hatékony technikáival párosul.
- Együttműködő, de határozott, empatikus és céltudatos tanári nevelési stílus (nem erőszakos, nem korlátozó).
- Felkészült, önművelésre, önképzésre képes, nyitott, IKT eszközhasználatra, web alapú tanulásirányításra felkészített pedagógus.
- Jó kapcsolat, együttműködés a családdal, az iskolapszichológussal, és a Családsegítő Szolgálat munkatársaival.
- Differenciálás heterogén csoportban. Továbbképzések a differenciált tanulásszervezéshez.

Szabadidős tevékenységek

A tehetséggondozás, képességfejlesztés fontos eleme a szabadidő ésszerű, kulturált eltöltése. Különösen nagy a jelentősége ennek mai globalizálódó világunkban, az információk szabad áramlása, az életkörülmények, a családi nevelési szokások, a társadalmi elvárások és együttélési szokások változásai, a hagyományos erkölcsi követelmények háttérbe szorulása, lazulása miatt.

- Az iskolai hagyományrendszer fenntartásával és újabb szokásrendszer kialakításával teremtjük meg a lehetőséget a fiatalok számára a kulturált, igényes szabadidős programok szervezésére.
- A tanév rendjében, munkaprogramunkban, házirendünkben rögzítettük azokat az évről évre visszatérő rendezvényeket, amelyek a tanulóifjúság egészségét megmozgatják, bevonják az előkészítésbe és a lebonyolításba egyaránt.
- Minden évfolyam tanulói számára kijelöltük a teendőket az arányos tehervállalás figyelembe vételével.
- A diákönkormányzat a szervezőmunkálatok egyik motorja, de élhetnek az önálló kezdeményezés, az új hagyományok kialakításának lehetőségével, jogával is.
- Az iskola épületei és udvara a kollégiummal együtt impozáns külső feltételeket biztosít mindenféle rendezvény lebonyolítására, folyamatos fejlesztéssel a lehetőségek sorát tovább növeljük.
- Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a rendezvényeink részben zártkörűek, azokon elsődlegesen saját tanulóink vehetnek részt, mivel értékeink védelme ezt kívánja, ugyanakkor nyitottá tettük a családok (szülők, testvérek) és volt diákjaink számára.
- A partnerintézmények és a városi szervezetek bevonásával színesebbé, változatosabbá váltak programjaink.
- A szórakoztató rendezvények mellett rendszeresen szervezünk tudományos, felvilágosító előadásokat – részben neves egykori diákjaink emlékének ápolására, kiállításokon mutatjuk be a város, a kistérség művészeinek, amatőr alkotóinak műveit.
- Tanulóink évente több alkalommal magyar és idegen nyelvű produkciókkal szórakoztatják társaikat, tanáraikat.
- Tehetséges tanulóink, tanáraink kiállításokon mutatkoznak be művészeti alkotásaikkal – fotókkal, rajzokkal, festményekkel.

Az intézmény nagy gondot fordít arra, hogy tanulói az őket érdeklő pályák, foglalkozási ágak tartalmát, követelményeit és a hozzájuk vezető utakat, alternatívákat aktív módon (tevékenységük, tapasztalataik útján) ismerhessék meg. Ugyanakkor reális képet kívánunk adni a mai és az eljövendő munkaerő-piaci elvárásokról, melyekben megfogalmazódik az „élethosszig tartó tanulás” szükségessége.

Biztosított feltételek és alkalmak:

- Az intézmény hagyományainak megfelelő emelt szintű oktatás
- Biztosítjuk az iskola által felajánlott idegen nyelvek közötti szabad választást.

További feltételek és alkalmak:

- differenciálás a tanítási órákon,
- könyvtári (otthoni) kutatási feladatokkal segítjük az önálló ismeretszerzés módjának elsajátítását,
- szakköri lehetőségek biztosítása,
- tájékoztatás a városi, megyei, országos versenyekről,
- házi versenyeken szűrjük a tehetséges gyermekeket,
- a legeredményesebb tanulókat felkészítjük és indítjuk a városi, területi, országos versenyeken,
- egyéni és csoportos pályázatok írása tanári irányítással,
- vizsgalehetőségek pl. alapfokú nyelvvizsga, ECDL,
- a nyolc évfolyamos gimnáziumi osztályokban minden modul első vizsgája ingyenes
- iskolai elismerések (pl. Táncsics-díj, Jó tanuló, jó sportoló díj) adományozásával ösztönözzük a legkiválóbb tanulókat a nemes versengésre,
- szereplési lehetőséget biztosítunk tanulmányi-, kulturális- és sportrendezvényeken.

A hagyományokhoz híven mind a tanulmányi, kulturális és művészeti, mind a sportversenyekre fokozott figyelemmel és lelkiismerettel kell felkészíteni a tehetséges tanulókat.

1.7.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Az elmúlt évtized társadalmi változásai, az ennek következtében jelentkező társadalmi, működési zavarok a legkiszolgáltatottabb réteget, a gyermekeket sújtották a legnagyobb mértékben. Ezért intézményünk tevékenységrendszerében a gyermek- és ifjúságvédelem kiemelt szerepet kap.

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelem alapvető és legfontosabb feladata a prevenciók eljárások kidolgozása, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, probléma esetén annak megszüntetése vagy jelzése az illetékes szervezeteknek.

A megelőzés alapfeltételei:

- A tanuló nem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, bőrszíne, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, vagy bármilyen más ok miatt.
- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez, hátrányainak leküzdéséhez, képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához szükséges feltételeket.
- Az iskola rendszeres kapcsolata a szülőkkel.
- A diákönkormányzat működésének támogatása, a tanulói jogok megismertetése és a tanulók vélemény-nyilvánításának biztosítása.
- A tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása.
- Biztonságos, kulturált és egészséges környezet megteremtése a nevelés-oktatás számára.
- A rászorulóknak ingyenes, illetve kedvezményes étkezés, tankönyvellátás.
- A gyermekvédelemmel foglalkozó más intézményekkel, hatóságokkal való együttműködés.
- Célunk a humánus, emberközpontú iskola.

A hátrányos helyzet, illetve veszélyeztetettség feltárását, megszüntetését az alábbi tevékenységek segítik:

- tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások
- differenciált oktatás és képességfejlesztés
- a pályaválasztás segítése (pályaorientációs foglalkozások)
- egészségvédő és mentálhigiénés programok
- szabadidős tevékenységek szervezése, ajánlása
- a szülőkkel való együttműködés
- tájékoztatás a gyermekjóléti, családsegítő szolgáltatásokról.

1.7.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Tanítványaink szociális háttere igen szélsőséges képet mutat. Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg csonka családokét.

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben, adottságaik kibontakoztatásában. Minél nagyobb a tanulók családjában az alacsonyabb iskolázottsági arány, a rosszabb anyagi körülmény, annál nagyobb nehézségekkel kell a pedagógusoknak megküzdeniük. Különösen nagy a felelősségünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatásában, nevelésében.

Az iskola alapvető feladata, hogy a problémákat mielőbb feltárja. A hátránnyal küzdő gyermekeket, tanulókat differenciált fejlesztéssel kiemelten segítse az előre haladásban, tegyen meg mindent a hátrány mérséklésére vagy az esetleges felszámolására.

A környezeti és oktatási feltételek kialakításában, javításában, a tanulói esélyek növelésében – iskolánk a Szegedi Tudományegyetem rezidensiskolájaként bevezetett közoktatási innovációk révén számos kedvező lehetőség birtokába jutott. Ennek hatása több szempontból kimutatható:

- Megmutatkozik mindenekelőtt az iskola és a kollégium épületének és felszereltségének magas színvonalában, a pedagógusok innovatív beállítottságából adódóan a szakmai, módszertani változásokban.
- Kapcsolatrendszerünk – beleértve a külföldi kapcsolatokat, a pályázati és önkormányzati támogatásokat – révén, a tehetséggondozó programjainknak köszönhetően jelentős számú tanulónk vehetett/vehet részt külföldi tanulmányutakon, kapott ösztöndíjat. Különösen nagy jelentőségű az a tény, hogy a résztvevő diákok között sok a szociálisan hátrányos helyzetű tanuló, akiknek ezzel a továbbtanulási esélyei is jóval kedvezőbbé váltak.
- Tehetségtámogató alapítványi díjaink ugyancsak komoly segítséget jelentenek a legkiválóbbaknak. Ebben kiemelkedő iskolánk egykori diákjainak szerepe, akik neves tudóssá, üzletemberré váltak, de nem feledkeztek meg alma materükről. Életpályájuk vonzó, követendő példa a fiatalok számára, amit hagyományörző tevékenységünk és programjaink erősítenek.
- Iskolánk képzési szerkezete, az elmúlt évtizedekben kialakult tanulmányi területek olyan felkészülési lehetőségeket biztosítanak, amelyekkel tanulóinknak reális esélyük nyílik a legrangosabb felsőoktatási intézményekben való továbbtanulásra is.
- A nem kötelező tanórai foglalkozásokra fordítható órakeret felhasználását szintén a tehetséggondozás határozza meg. Az ingyenes felzárkóztató és tehetséggondozó programok módot adnak a magas szintű tudás megszerzésére, esetenként pedig egyéni haladási ütem mellett a felzárkózásra.
- Az iskolai órakeret maximális kihasználása szakkörök, közép- és emelt szintű érettségi előkészítők, versenyfelkészítő foglalkozások szervezését biztosítja.
- A törvények, rendeletek alapján működő szociális támogató rendszer, pl. étkezési támogatás, tankönyv-támogatás.

- Működik a mentortanári rendszer, amelynek keretében több tanulónk élvezi a központi támogatás előnyeit.
- Az osztályfőnöki munka része a szociokulturális helyzet felmérése, követése, a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, szükség esetén a támogatás formáinak megkeresése.
- A Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat által támogatott pályaválasztási, önismereti tréningek mellett osztályfőnöki órákon külső szakértők, intézmények tájékoztató előadásainak adunk teret.
- A városi szintű lehetőségeken túl eljuthatnak tanulóink a megyei szervezésű tájékoztatókra, pályaválasztási tanácsadásokra.
- Szülői fórum működtetésével a tájékoztatást kiterjesztettük/kiterjesztjük a gondviselők, szülők körére is. A legfontosabb információk átadására pedig természetesen a szülői értekezleteken sor kerül.

Eszközök, eljárások:

- Reggeli ügyelet biztosítása
- Egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés
- Felzárkóztató, differenciáló foglalkozásokon való részvétel biztosítása
- Tehetséggondozás
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményének eszközeinek egyéni vagy csoportos használata, tartós tankönyvek kölcsönzése
- Iskolai étkeztetés biztosítása
- Tájékoztatás szabadidős programokról, táborozási lehetőségekről
- Mentorprogram sikeres működtetése
- Tanulóink sajátítsanak el olyan tanulási módszereket, technikákat, amelyekkel eredményesek lesznek az önképzésben, és amelyek szilárd ismereteket eredményeznek a tanulási folyamatok során. Egyéni képességeket figyelembe véve lehetőséget kívánunk biztosítani a tehetséggondozásnak és a hátrányok kompenzálásának.
- Tanulóink érdeklődésének fenntartása, hogy a megszerzett ismereteket kreatív módon tudják alkalmazni a gyakorlatban. Fejlesztani kívánjuk az önművelésre törekvés igényét, felkészítve ezzel tanulóinkat az élethosszig történő tanulásra.
- Megismertetjük tanulóinkkal az egészséges életmód szabályait.

1.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A tanulók szervezett véleménynyilvánításának és tájékoztatásának fóruma a diákközségülés. Megtartásának idejét a tanév helyi rendje tartalmazza. Az évi rendes diákközségülés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint. A diákközségülés nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait. A diákközségülés – az iskolai diákönkormányzat döntése alapján – küldöttközségülésként is megszervezhető. A küldöttközségülés a diákok képviselőiből áll (osztályonként 2 fő választott képviselő).

A diákközségülést évente legalább egy alkalommal össze kell hívni. Napirendjét a községülés rendezése előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközségülésen a diákönkormányzat vezetője beszámol az előző diákközségülés óta eltelt időszak munkájáról, a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről.

A községülésen a tanulók kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzathoz, az iskola vezetéséhez, a pedagógusokhoz és az intézmény minden dolgozójához. Kérhetik gondjaik, problémáik megoldását. A diákok kérdéseire, kéréseire az intézményvezetőnek 30 napon belül választ kell adnia.

Rendkívüli diákközségülés is összehívható, ha ezt a diákönkormányzat vezetői vagy az iskola intézményvezetője kezdeményezi.

A diákönkormányzat döntési jogköre kiterjed:

- saját működésére és hatásköre gyakorlására,
- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználására,
- a tanév során egy tanítás nélküli munkanap programjára (Táncsics Nap vagy iskolai diáknap)
- tájékoztatási rendszerének létrehozására és működtetésére,
- vezetőinek, munkatársainak megbízására.

A diákönkormányzat a saját hatáskörébe tartozó döntések meghozatala előtt – a diákönkormányzatot segítő tanár közreműködésével – az intézményvezető útján kikéri a nevelőtestület véleményét.

1.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az élethosszon át tartó tanulás képességének kialakításához nélkülözhetetlen azt a szemléletet és gyakorlatot megvalósítani a gyermekekben, hogy tanulni nemcsak a tanártól, hanem környezetétől, diáktársaitól, szülőktől, más társadalmi szereplőktől is lehet, s nemcsak az iskola falain belül, hanem azon kívül is. Ahhoz, hogy egy iskola nyitottá váljon belső és külső partnerekkel kell a lehetséges legeggyüttműködőbb kapcsolatot megteremteni.

Iskolánk partnerkapcsolati rendszere:

- szülőkkel való kapcsolattartás,
- együttműködés civil szervezetekkel,
- együttműködés más oktatási intézményekkel,
- együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal,
- együttműködés a pedagógiai szakmai és szakszolgáltatókkal,
- együttműködés a nemzetiségi önkormányzatokkal (német, cigány).

Azok az iskolák tudnak igazán eredményesek lenni, amelyek partnerközpontúak, és figyelembe veszik az iskolahasználók igényeit. A sikeres és jó oktató-nevelő intézmény létének pedig egyik legfontosabb feltétele a tantestület tagjainak és a szülők sokféle kapcsolati rendszerének kialakítása, együttműködése.

1.9.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Az azonos évfolyamra járó és többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség tanulólétszáma törvényben meghatározott, az osztályközösség élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az intézményvezető bízza meg.

Bontott tanulócsoportban vesznek részt az osztály diákjai azokon a tanítási órákon, melyek eredményesebbek kisebb tanulólétszám esetén, illetve jogszabály által előírt esetekben (idegen nyelv, informatika, testnevelés stb.).

Az osztályközösség, mint az intézmény diákönkormányzatának legkisebb egysége, megválasztja az osztály diákönkormányzat titkárát, akit delegálnak az intézmény diákönkormányzatának vezetőségébe.

A tanulókkal való kapcsolattartás formái:

- Osztályközösségek és tanulócsoportok
Az iskolai életet érintő információk áramlásának biztosítása az osztályfőnök, ill. a szaktanárok segítségével.
- Diákönkormányzat
A tanulók érdekeit képviseli, véleményt alkot a diákokat érintő kérdésekben.
- Diákközgyűlés
Nyilvános tájékoztató fórum, amely tanévenként legalább egy alkalommal hívható össze. Az intézményvezető és a diákönkormányzat vezetői beszámolnak az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról. Problémáikra, kérdéseikre a diákok itt kérhetnek választ, megoldást az iskolavezetéstől.

1.9.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A gyermek fejlődése szempontjából meghatározó a családi környezet. A nevelőmunka eredményessége összefügg a szülői nevelési feltételekkel, ezért fontos annak ismerete. A gyermek fejlődésének szempontjából a családdal való együttműködés vezethet eredményhez. Célunk és feladatunk tájékozódni a szülők véleményéről, elvárásairól, javaslatairól.

A szülők és pedagógusok kapcsolata egy olyan egyenrangú szövetség, amelyben egymást kiegészítve felelősen fáradoznak a gyermekek, a felnövekvő nemzedék testi és szellemi fejlődésén. Az iskola nem vállalhatja át a szülők szerepét, ahogy a szülők sem vállalhatják át az iskola szerepét, de partnereknek kell lenni a gyerekek nevelésében.

A szülőkkal való kapcsolattartás formái:

- intézményvezetői fogadóóra heti egy alkalommal,
- fogadóórák az éves munkatervben meghatározottak szerint,
- szülői értekezletek az éves munkaterv szerint,
- iskolapszichológusi fogadóóra,
- családlátogatás szükség szerint,
- nyílt napok szervezése,
- levelezés,
- e-mail,
- telefonkapcsolat,
- SZMK-választmányi megbeszélések (az intézményvezető és az osztályok küldöttei találkoznak szülői értekezletek előtt),
- Iskolaszék,
- kirándulásokon való szülői részvétel.

A szülőkkel való hatékony együttműködés feladatai a pedagógusok számára:

- A szülőknek érezniük kell, hogy gyermeküket a pedagógus szereti jó és rossz tulajdonságaival együtt.
- A pedagógusnak szakmailag olyan felkészültnek kell lennie, hogy a szülő nevelési problémájának megoldásához tanácsot tudjon adni.
- Elsősorban biztató, dicsérő szándékúak legyünk, ne elmarasztalóak!
- Ne legyünk csak tantárgy- és osztályzatcentrikusak!
- Tapintaton alapuló kölcsönös bizalmat kell egymással kiépíteni.
- Mindenkor a partnert kell keresni a szülőben, még akkor is, amikor az reménytelennek látszik.
- Lehetőleg kerüljük az olyan kéréseket, amelyek anyagi áldozattal járnak!
- Alkalmazzuk a szülők szabadidejéhez! Legyen lehetőségük megválasztani a segítség időpontját!
- Mindenkitől lehetőleg olyat kérjünk, ami érdeklődésének, személyiségének, foglalkozásának megfelel!
- Egyetlen segítség, javaslat felett sem szabad elsiklani. Meg kell találni azok felhasználásának helyét, idejét, módját.
- Minden segítséget meg kell köszönnünk.
- Meg kell tanulnunk szót érteni a szülőkkel.
- Nyíltan és őszintén tárjuk fel a problémákat, fejlődési lehetőségeket.
- Adjunk lehetőséget, fórumot a vélemények kifejtésére!
- Kellő időt fordítsunk a problémák meghallgatására!
- Legyen jó kapcsolatunk tanítványainkkal, mert ez kedvezően hat a szülőkkel való kapcsolatunkra is!
- Véletlenül se tegyünk egy szülőről sem elmarasztaló megjegyzést, különösen a gyerekek vagy saját gyereke előtt!
- Fontos, hogy a szülőket érzelmiileg is megnyerjük az iskola és a nevelés ügyének.
- A legfontosabb mind a szülők, mind a pedagógusok részéről a jóindulat, a nyitottság és a befogadás képessége.
- A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, nevelőtestületével.
- A szülői szervezet figyelemmel kíséri a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét.

1.10. A közösségi szolgálat szervezésével kapcsolatos feladatok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény, a 110/2012. (VI.04) Korm. rendelet (NAT), a 20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet szabályozza a közösségi szolgálatot.

Az önkéntességről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény, a 1068/2012. (III.20.) Korm. határozat (nemzeti önkéntes stratégia 2011-2020), a 2011. évi CLXXV. törvény (civil törvény) segítséget nyújt a közösségi szolgálat megszervezésében.

A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.

Az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

Az iskola vezetése minden partnerszervezettel együttműködési megállapodást köt a közösségi szolgálati feladatok közös szervezésére. Az iskola gondoskodik a megfelelő számú közösségi szolgálati hely megszervezéséről, a partnerszervezetekkel való folyamatos kapcsolattartásról, a mentorok megbízásáról.

A közösségi szolgálatot végző tanuló köteles a füzetben rögzíteni, hogy mikor, hol, milyen időkeretben, milyen tevékenységet folytatott. A füzetben az elvégzett tevékenységet az igazolási joggal rendelkező személyek aláírásukkal igazolják. A tanuló havonta egy alkalommal az e-naplóban dokumentálja a közösségi szolgálat teljesítését. A füzetben lévő igazolások alapján ezt az osztályfőnök ellenőrzi. Mind emellett az osztályfőnök minden tanév végén a füzetben, a bizonyítványban és a törzslapon dokumentálja, hogy az adott tanév végéig a tanuló hány óra közösségi szolgálatot teljesített. Szükség esetén figyelmeztetik a teljesítésben elmaradást mutató tanulókat.

Diákjainknak és az osztályfőnököknek azt javasoljuk, hogy a tanulók a 9 - 11. évfolyamon teljesítsék közösségi szolgálati kötelezettségük döntő többségét, és a 12. évfolyam első félévében feltétlenül fejezzék be az 50 óra előírt teljesítését.

1.11. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.11.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja

1.11.1.1. A vizsgaszabályzat célja

A vizsgaszabályzat célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása a 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet ide vonatkozó paragrafusainak (64.-72. §) figyelembevételével

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javítóvizsgákra
- pótló vizsgákra

vonatkozik.

1.11.1.2. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat hatálya kiterjed:

- az intézmény valamennyi tanulója
  - aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
  - akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
  - akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
  - akinek engedélyezte az intézményvezető a pótló vizsgát.
- más intézmények olyan tanulóira
  - akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény intézményvezetője különbözeti vizsga letételét írja elő.
  - akik vendégtanulóként osztályozóvizsgát szeretnének intézményünkben tenni.
- az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A különbözeti-, osztályozó-, illetve javító- és pótló vizsgák mindig bizottság előtt folynak.

A vizsgabizottság minimum három főből áll:

- elnök
  - felel a szabályok betartásáért,
  - ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
  - ha kell szavazást rendel el
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár
  - lehetőség szerint szakos tanár

Az intézményvezető felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

1.11.2. Vizsgatípusok

1.11.2.1. Osztályozó vizsga

A tanulónak a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- tanulmányait magántanulóként folytatja,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában 250 tanóránál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát.
- egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékánál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát.
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az iskola helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be. Ilyenkor a hiányzó év/évek tananyagából kell az írásbeli érettségi vizsgák megkezdéséig osztályozó vizsgát tennie.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsgája elégtelen, tanévet kell ismételnie.

Osztályozó vizsgát a munkaterv szerint meghatározott időpontban lehet tenni. A vizsgára egy hónappal korábban írásban kell jelentkezni.

1.11.2.2. Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás, csoportváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdési tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. Ugyancsak különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból is.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

A vizsga letétele feltétele lehet az adott évfolyamon, adott csoportban/osztályban a következő évfolyamba lépésnek.

1.11.2.3. Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felrőható okból elkésik, távol marad vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Amennyiben a javítóvizsga sikertelen, a tanuló évismétlésre kötelezhető.

Javítóvizsga az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szervezhető. A vizsganapot az aktuális tanév munkaterve határozza meg.

A javítóvizsga követelményeiről, témaköreiről a tanuló a vizsgára utalást követő két héten belül, de legkésőbb július 5-ig írásbeli tájékoztatást kap. A tájékoztatás formája lehet honlap, e-mail, e-napló vagy papír alapú.

A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő a vizsga előtt minimum két héttel értesítést kap (e-napló vagy honlap vagy faliújság).

A tanuló – előzetes jelentkezés nélkül – bizonyítványával jelenik meg a vizsgabizottság előtt, a vizsga előtt legalább 30 perccel.

Ha a vizsgáról neki felrőható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedély nélkül eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné vizsgája eredménytelen, így az osztályismétlést von maga után.

1.11.2.4. Pótló vizsga

Ha a vizsgázó – bármely vizsgáról – neki fel nem rőható okból elkésik, távol marad, vagy engedéllyel eltávozik, az intézményvezető engedélyével pótló vizsgát tehet.

1.11.2.5. Kétszintű érettségi vizsga

Az iskola a tanórák keretében a közismereti tantárgyakból a középszintű érettségi vizsgára, a 11. és a 12. évfolyamon a fakultatívan választható órák segítségével az emelt szintű érettségi vizsgára készít fel. Érettségi vizsga abból a tantárgyból tehető, amelynek a helyi tantervben meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték.

Iskolánk emelt óraszámú képzéseinek, ill. az irányultságok meghatározásának célja, hogy tanulóink számára a többletórák a tananyag kibővítése által az adott tárgyak sikeres emelt szintű érettségi teljesítését szolgálják. Az egyes tantárgyak közép és emelt szintű témaköreit a részletes követelményekről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet tartalmazza, melyeket érettségi tantárgyként történt választás esetén a tanulókkal ismertetünk.

A 11.-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a helyi tanterv tartalmazza.

1.11.3. Az értékelés rendje

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott tanévre vonatkozó tananyag.

Az iskolai vizsgakövetelményekre épülő vizsgatárgyak írásbeli feladatlapjait, továbbá a feladatok megoldásához szükséges segédanyagokat és a javítási, értékelési útmutatókat, valamint a szóbeli vizsga kérdéssorait a szaktanárok - a munkaközösségekkel egyeztetve - készítik el.

A vizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.

Az a tanuló, aki a szóbeli vizsgán teljes tájékozatlanságot mutat, feladatát nem tudja megoldani, még egy feladatot kap (húz), további felkészülési idővel. Végző osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.

Egy-egy vizsgatárgyból az írásbeli vizsga időtartama maximum hatvan, a szóbeli felelet időtartama maximum tizenöt perc lehet. A vizsgabizottság tagjai a húzott témakörrel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel.

A vizsgák érdemjegyeit a bizottság tagjai állapítják meg a kérdező tanár javaslata alapján.

A tanulmányok alatti vizsgán sajátos nevelési igényű tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyeket a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén a 20/2012. EMMI rendeletben leírtaknak megfelelően kell eljárni.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

1.11.4. A középszintű érettségi vizsga témakörei

1.11.4.1. Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

1. Kommunikáció

- A nyelv mint kommunikáció
- Pragmatika
- Nyelvi és vizuális kommunikáció
- A kommunikáció működése
- Személyközi kommunikáció
- A tömegkommunikáció

2. A magyar nyelv története

- A nyelv mint történeti képződmény
- A magyar nyelv rokonsága
- Nyelvtörténeti korszakok
- A magyar nyelv szókészletének alakulása
- Nyelvművelés

3. Ember és nyelvhasználat

- Ember és nyelv
- A jel, a jelrendszer
- Általános nyelvészet
- Nyelvváltozatok
- Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség
- Nyelv és társadalom
- Nyelv és politika

4. A nyelvi szintek

- Hangtan
- A helyesírás
- Alaktan és szótan
- A mondat szintagmatikus szerkezete
- Mondattan

5. A szöveg

- A szöveg és a kommunikáció
- A szöveg szóban és írásban
- A szöveg szerkezete és jelentése

Szövegértelmezés

Az intertextualitás

A szövegtípusok

Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában

6. A retorika alapjai

A nyilvános beszéd

Érvelés, megvitatás, vita

A szövegszerkesztés eljárásai

7. Stílus és jelentés

Szóhasználat és stílus

A szójelentés

Stílusesszközök

Stílusréteg, stílusváltozat

Irodalom

1. Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők

Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, József Attila, Kosztolányi Dezső

A főbb művek szövegismereten alapuló értelmezése, a művek elhelyezése az életműben, az adott korszakban.

Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, ill. 1-3 epikai, drámai alkotás bemutatása értelmezése.

Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése.

A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.

2. Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők

Balassi Bálint, Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Illyés Gyula, Jókai Mór, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kertész Imre, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Németh László, Ottlik Géza, Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szilágyi Domokos, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor, Zrínyi Miklós

Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, ill. 1-3 epikai, drámai alkotás bemutatása értelmezése. A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása 1-2 mű lényegre törő értelmezésével.

Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése.

A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.

3. Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők

Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó 30 évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.

Legalább 1 szerző néhány lírai, ill. 1-3 epikai, drámai alkotásának értelmezése az utolsó 30 évből. A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása 1-2 mű lényegre törő értelmezésével.

Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.

4. Művek a világirodalomból Választható korok és művek a világirodalomból

Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia. További választható korszakok: a romantika, a realizmus, a századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgárdig, a 20. század. A korszak jellemzőinek és 1-2 kiemelkedő alkotásának bemutatása. A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása 1-2 mű lényegre törő értelmezésével. A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, gondolati, filozófiai vonatkozása.

5. Színház és dráma

Szophoklész 1 műve, Shakespeare 1 műve, Molière 1 műve, Katona József: Bánk bán, Madách Imre: Az ember tragédiája. Egy XIX. századi dráma: Ibsen, Csehov, Örkény István 1 drámája, egy XX. századi magyar dráma.

A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása 1-2 dráma lényegre törő értelmezésével. Drámarészletek értelmezése. Színház és dráma az adott mű korában. A művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.

6. Az irodalom határterületei

Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemzése vagy bemutatása a lehetséges témák egyikéből.

A népköltészet. Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció.

A gyermek- és ifjúsági irodalom.

A szórakoztató irodalom vonzereje, hatáskeltő eszközei. 1-2 tipikus műfaj jellemzőinek bemutatása. A virtuális tér műfajai: fanfiction, komment, blog...

Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában.

7. Regionális kultúra, és a határon túli irodalom

Egy szerző vagy műalkotás vagy intézmény bemutatása vagy elemzése a lehetséges témák egyikéből.

Az adott régió, a tájegység, a település múltbeli és jelenkori kulturális, irodalmi hagyományainak bemutatása.

A tájhoz, a régióhoz, a településhez kötődő szerzők; tájak, régiók, társadalmi problémák irodalmi alkotásokban való megjelenítése.

Szerzők, művek a határon túli magyar irodalomból.

1.11.4.2. Történelem

1. Az ókor és kultúrája

- Az athéni demokrácia működése a Kr.e. 5. században.
- Julius Caesar egyeduralmi kísérlete.
- A görög-római hitvilág. Az antikvitás kiemelkedő kulturális emlékei.
- A zsidó vallás fő jellemzői.
- A kereszténység kialakulása és főbb tanításai.

2. A középkor

- A hűbériség és a jobbágyság jellemzői. Az uradalom és a mezőgazdasági technika.
- A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői.
- Hitélet és vallások (pl. keresztény, zsidó) – együttműködés és konfliktusok.
- A középkori város és a céhes ipar.
- Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai.
- A román és gótikus építészet; a reneszánsz kultúra.

3. A középkori magyar állam megeremtése és virágkora

- A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás.
- Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége.
- A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.
- A középkori magyar állam megerősödése I. Károly idején.
- Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája.

4. Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)

- A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői
- A lutheri és kálvini reformáció.
- A katolikus megújulás.
- A barokk stílus jellemzői.
- Az alkotmányos monarchia jellemzői Angliában.
- A felvilágosodás eszmerendszere és főbb képviselői források alapján.

5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)

- A mohácsi vész és az ország három részre szakadása.
- A várháborúk (1541-1568).
- A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai.
- Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete.
- A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei.
- Demográfiai és etnikai változások a 18. században.
- Mária Terézia és II. József reformjai.

6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)

- Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései.
- A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus szocializmus) jellemzői.
- A szövetségi rendszerek kialakulása.
- Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripár kezdetei

7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)

- A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja.
- A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények.
- A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei.
- A kiegyezéshez vezető út. A kiegyezés tartalma és értékelése.
- Gazdasági változások a dualizmus korában.
- A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai.
- Népek, nemzetiségek (pl.: zsidók, németek) szerepe a modernizációban. Etnikai viszonyok és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.

8. A világháborúk kora (1914-1945)

- Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege).
- Az első világháborút lezáró békerendszer.
- A náci Németország legfőbb jellemzői.
- A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban.
- A világháború előzményei, kitörése és jellemzői.
- A holokauszt.

9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)

- A trianoni békediktátum és következményei.
- Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései.
- A magyar külpolitika a két világháború között.
- A politikai rendszer főbb jellemzői.
- Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések. Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években.
- Az antiszemitizmus megjelenési formái és a „zsidókérdés” Magyarországon
- Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban.
- Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel.
- A holokauszt Magyarországon.

10. A jelenkor (1945-től napjainkig)

- A keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői, a hidegháborús szembenállás jellemzői.
- Az ENSZ létrejötte, működése.
- A kétpólusú világrend megszűnése; a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése; Németország újraegyesítése
- Az Európai Unió alapelvei, intézményei és működése
- A globális világgazdaság ellentmondásai.

11. Magyarország 1945-től a rendszerváltásig

- Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban.
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei; a megtorlás.
- A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, életmód és mindennapok.
- A rendszerváltás főbb eseményei. A piaccgazdaságra való áttérés és következménye.
- A határon túli magyarság 1945-től.

12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek

- A magyarországi romák története és helyzetének főbb jellemzői napjainkban.
- A szociális ellátórendszer fő elemei.
- Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása, az állampolgári jogok, kötelességek.
- A politikai intézményrendszer fő elemei (országgyűlés, kormány, köztársasági elnök, alkotmánybíróság, ombudsman, helyi önkormányzatok, az Alaptörvény).
- A választási rendszer fő elemei.
- A háztartás pénzügyei (adók és járulékok, pénzkezelési technikák, banki ügyletek).
- A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek, a munkaviszony megszűnése.

1.11.4.3. Idegen nyelv

1. Személyes vonatkozások, család

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők, személyes tervek

2. Ember és társadalom

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

3. Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és a vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás

4. Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, szakmai képzés, tagozat)
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

6. Életmód

- Napirend, időbeosztás
- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak)

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
- Kulturális események

8. Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

9. Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

1.11.4.4. Latin nyelv

Szerzők

- M. Tullius Cicero
- C. Iulius Caesar
- C. Valerius Catullus
- P. Vergilius Maro
- Q. Horatius Flaccus
- T. Livius
- P. Ovidius Naso
- Cornelius Tacitus

Művelődéstörténet

- Az Aeneas mondakör
- Romulus és Remus
- A szabin nők elrablása
- Mucius Scaevola története
- A Horatiusok és Curiatiusok története
- Római magán- és középületek
- A római család
- A görög-római istenvilág
- A római oktatás
- A görög-római kultúra kapcsolata
- A köztársaság tisztségei és tisztviselői
- A római földművelés
- A görög-római jóslás
- Római ünnepek, szórakozás

Nyelvtan

- Alaktan
- Mondattan
- Szóképzés

1.11.4.5. Matematika

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

1.1 Halmazok

- Halmazműveletek
- Számosság, részhalmazok

1.2 Matematikai logika

- Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában

1.3 Kombinatorika

1.4 Gráfok

2. Számelmélet, algebra

2.1 Alapműveletek

2.2 A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

- Oszthatóság
- Számrendszerek

2.3 Racionális és irracionális számok

2.4 Valós számok

2.5 Hatvány, gyök, logaritmus

2.6 Betűs kifejezések

- Nevezetes azonosságok

2.7 Arányosság

- Százalékszámítás

2.8 Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek

- Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek
- Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek
- Magasabb fokú egyenletek
- Négyzetgyökös egyenletek
- Abszolútértékes egyenletek
- Exponenciális egyenletek
- Logaritmusos egyenletek
- Trigonometrikus egyenletek

2.9 Középértékek

3. Függvények, az analízis elemei

3.1 A függvény

3.2 Egyváltozós valós függvények

- A függvények grafikonja, függvénytranszformációk
- A függvények jellemzése

3.3 Sorozatok

- Számtani és mértani sorozatok
- Kamatos kamat, járadékszámítás

4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria

4.1 Elemi geometria

- Térelemek
- A távolságfogalom segítségével definiált ponthalmazok

4.2 Geometriai transzformációk

- Egybevágósági transzformációk
- Hasonlósági transzformációk

4.3 Síkbeli alakzatok. Háromszögek, négyszögek, sokszögek, kör

4.4 Térbeli alakzatok

4.5 Vektorok síkban és térben

4.6 Trigonometria

4.7 Koordinátageometria

- Pontok, vektorok
- Egyenes
- Kör

5. Valószínűségszámítás, statisztika

5.1 Leíró statisztika

- Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai
- Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók

5.2 A valószínűségszámítás elemei

1.11.4.6. Fizika

Mechanika

1. Kinematikai alapfogalmak (Út, elmozdulás, sebesség, gyorsulás)
2. Dinamika. Newton törvényei. Erőtörvények
3. Impulzus (mozgásmennyiség, lendület). Perdület.
4. Munkatétel. A mechanikai energia megmaradása
5. Súrlódás, közegellenállás.
6. Egyenes vonalú mozgások. Az egyenletes és változó körmozgás. Rezgőmozgás
7. Kényszerrezgés, rezonancia
8. Kényszermozgás, lejtő, inga. Csillapított rezgések
9. Hullámmozgás. A hullámok fajtái. Huygens-Fresnel elv
10. Polarizáció, elhajlás, interferencia. Állóhullámok
11. Merev testek. Tömegközéppont. Merev testek egyensúlya. Merev testek forgása
12. Rugalmas szilárd test. Hooke törvénye
13. Tömegvonzás. Bolygómozgás. Műholdak. Kepler törvényei

Hőtan

14. Hőmérséklet. Állandó nyomáson, térfogaton, hőmérsékleten végbemenő folyamatok. Az ideális gáz állapotegyenlete
15. A kinetikus gázelmélet alapjai. Az ekvipartíció tétele. Az ideális gáz belső energiája
16. Hőkapacitás és fajhő
17. Halmazállapot-változások. Kalorimetria
18. Folyadékok felületi feszültsége. Hajszálcsővesség
19. Folyadékok és szilárd anyagok hőtágulása
20. A hőtan első főtétele. Munka és hő
21. A hőtan második főtétele

Elektromosság és mágnesség

22. Időben állandó elektromos mező (erőtér) és jellemző mennyiségei. Coulomb törvénye
23. Kapacitás, kondenzátorok
24. Elektromos áram. Ohm-törvény. Kirchhoff-törvények. Joule-törvény
25. Időben állandó mágneses mező (erőtér). Indukcióvektor. Lorentz-erő.
26. Elektromágneses indukció. Önindukció
27. Váltakozó áram. Váltakozó áramú áramkörök. Teljesítmény
28. Transzformátor. Rezgőkör. Elektromágneses hullámok

Fénytan

29. A fény, mint elektromágneses hullám
30. A fény visszaverődése, törése, teljes visszaverődés
31. Tükrök és lencsék. Leképezési törvény
32. Interferencia, elhajlás, diszperzió, színek
33. A fény polarizációja

Atomfizika, magfizika

34. Fényelektromos jelenség. Az elektron töltése, tömege, hullámhossza
35. H-atom színeke, alapállapota, energiaszintjei. Színekeelemzés
36. Az atommag összetétele. Proton, neutron
37. Tömeghiány. Egy nukleonra jutó kötési energia
38. Radioaktivitás. Magreakciók. Láncreakció.
39. Az atomenergia felszabadítása. Atomerőművek.
40. Csillagfejlődés. Az űrkutatás rövid története.

1.11.4.7. Biológia

1. Bevezetés a biológiába

- 1.1. A biológia tudománya
- 1.2. Az élet jellemzői
- 1.3. Fizikai, kémiai alapismeretek

2. Egyed alatti szerveződési szint

- 2.1. Szervetlen és szerves alkotóelemek
- 2.2. Az anyagcsere folyamatai
- 2.3. Sejtalkotók

3. Az egyed szerveződési szintje

- 3.1. Nem sejtés rendszerek
- 3.2. Önálló sejtek
- 3.3. Többsejtűség
- 3.4. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

4. Az emberi szervezet

- 4.1. Homeosztázis
- 4.2. Kültakaró
- 4.3. A mozgás
- 4.4. A táplálkozás
- 4.5. A légzés
- 4.6. Az anyagszállítás
- 4.7. A kiválasztás
- 4.8. A szabályozás
- 4.9. Szaporodás és egyedfejlődés

5. Egyed feletti szerveződési szintek

- 5.1. Populáció
- 5.2. Életközösségek
- 5.3. Bioszféra
- 5.4. Ökoszisztéma
- 5.5. Környezet és természetvédelem

6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

- 6.1. Molekuláris genetika
- 6.2. Mendeli genetika
- 6.3. Populációgenetika és evolúciós folyamatok
- 6.4. A bioszféra evolúciója

1.11.4.8. Kémia

Általános kémia

1. Atomszerkezet
2. A periódusos rendszer
3. Kémiai kötések
4. Molekulák, összetett ionok
5. Anyagi halmazok
6. Egykomponensű anyagi rendszerek
7. Többkomponensű rendszerek
8. Kémiai átalakulások
9. Termokémia
10. Reakciókinetika
11. Egyensúly
12. A kémiai reakciók típusai
13. Elektrokémia

Szervetlen kémia

1. Hidrogén
2. Nemesgázok
3. Halogénelemek és vegyületeik
4. Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
5. A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
6. A szénsoport elemei és vegyületeik
7. Fémek és vegyületeik

Szerves kémia

1. A szerves vegyületek általános jellemzői
2. Szénhidrogének
3. Halogéntartalmú szénhidrogének
4. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
5. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
6. Szénhidrátok
8. Fehérjék
9. Nukleinsavak
10. Műanyagok
11. Energiagazdálkodás

Kémiai számítások

1. Az anyagmennyiség
2. Gázok
3. Oldatok, elegyek, keverékek
4. Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban
5. Termokémia
6. Kémiai egyensúly
7. Kémhatás
8. Elektrokémia

1.11.4.9. Földrajz

I. Térképi ismeretek.

1. A térkép
2. Tájékozódás a térképen és a térképpel
3. Távérzékelés és térinformatika

II. Kozmikus környezetünk.

4. A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem.
5. A Nap kísérői
6. A Föld és mozgásai (tengely körüli forgás, Nap körüli keringés).
7. Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében

III. A geoszférák földrajza.

A/ A kőzetburok

8. A földtörténet.
9. A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői
10. A kőzetlemezek és mozgásaik, következményei
11. A hegységképződés.
12. A kőzetburok építőkövei, ásványkincsek
13. A Föld nagyszerkezeti egységei (ösmasszívumok - ösföldek, röghegységek, gyűrthegységek, síkságok).
14. A földfelszín formálódása.
15. A talaj

B/ A levegőburok

16. A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete.
17. A levegő felmelegedése.
18. A levegő mozgása
19. Felhő és csapadékképződés
20. Az időjárás és az éghajlat.
21. A szél és a csapadék felszínformáló tevékenysége
22. A légszennyezés következményei

C/ A vízburok földrajza.

23. A vízburok kialakulása és tagolódása, tulajdonságai és mozgásai
24. A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk (tavak, folyóvizek).
25. A felszín alatti vizek
26. A víz és a jég felszínformáló munkája
27. A karsztosodás
28. A vízburok, mint gazdasági erőforrás
29. A geoszférák kölcsönhatásai

IV. A földrajzi övezetesség

30. A szoláris és valódi éghajlati övezetek
31. A vízszintes földrajzi övezetesség.
32. A forró övezet (egyenlítői öv, átmeneti öv, térítői öv, monszun vidék).
33. A mérsékelt övezet (meleg mérsékelt öv, valódi mérsékelt öv, hideg mérsékelt öv).
34. A hideg övezet (sarkkörüi öv, sarkvidéki öv).
35. A függőleges földrajzi övezetesség.

V. Társadalmi folyamatok a XXI. század elején

36. A népesség földrajzi jellemzői (demográfiai folyamatok, a népesség területi eloszlása)
37. Településtípusok, urbanizáció

VI. A világgazdaság jellemző folyamatai

38. A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
39. Integrációs folyamatok
40. A globalizáció
41. A monetáris világ

VII. Magyarország – Helyünk a Kárpát-medencében és Európában.

42. A Kárpát-medence természetföldrajzi és társadalom-földrajzi sajátosságai.
43. Magyarország természeti adottságai (földtani adottságok, hazánk éghajlata, vízrajza, élővilága, talajai).
44. Magyarország társadalmi jellemzői
45. A hazai gazdasági fejlődés
46. Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe (Alföld, Kisalföld, Alpokalja, Dunántúli-dombság, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység).
47. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
48. Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
49. Magyarország környezeti állapota.
50. Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

VIII. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában.

51. Európa általános természetföldrajzi képe
52. Európa általános társadalom-földrajzi képe
53. Az Európai Unió
54. Az Európai Unió magterületei (Egyesült Királyság, Franciaország, Benelux-államok, Németország)
55. Fejlett gazdaságú országok Európa közepén (Ausztria, Svájc)
56. A gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példái (Olaszország, Spanyolország, Görögország)
57. Kelet-Közép- és Délkelet-Európa rendszerváltó országai (Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Románia, Délszláv államok, Szlovénia, Horvátország, Szerbia)
58. Kelet-Európa (Oroszország, Ukrajna)

IX. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői

59. A kontinensek általános természet- és társadalom-földrajzi képe.
60. Ázsia általános földrajzi jellemzői
61. Ázsia országai (Kína, Japán, India, Délkelet-Ázsia újonnan iparosodott és iparosodó országai, Délnyugat-Ázsia)
62. Nyugat-Ázsia, az arab világ.
63. Ausztrália és Óceánia földrajza
64. A sarkvidék földrajza
65. Afrika általános földrajzi jellemzői
66. Afrika regionális földrajza
67. Amerika általános földrajza
68. Amerika országai regionális földrajza (Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Latin-Amerika, Mexikó, Brazília, „Banánköztársaságok”, adóparadicsomok)

X. A globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

78. A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
79. A demográfiai és az urbanizációs válság
80. Élelmészeti válság
81. A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
82. A környezet és a természetvédelem feladatai

1.11.4.10. Testnevelés

Elméleti ismeretek

1. A magyar és nemzetközi sportsikerek
2. A harmonikus testi fejlődés
3. Az egészséges életmód
4. Testi képességek
5. Gimnasztika
6. Atlétika
7. Torna
8. Ritmikus gimnasztika
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési- és sportjátékok (labdajátékok)
12. Természetben üzhető sportok
13. Sporttörténet (ókori-, újkori olimpiák története)

Gyakorlati ismeretek

1. Gimnasztika
2. Atlétika
  - 2.1. Futások
  - 2.2. Ugrások
  - 2.3. Dobások
3. Torna
  - 3.1. Talajtorna
  - 3.2. Szekrényugrás
  - 3.3. Felemáskorlát
  - 3.4. Gerenda
  - 3.5. Ritmikus gimnasztika
  - 3.6. Gyűrű
  - 3.7. Nyújtó
  - 3.8. Korlát
4. Küzdősportok, önvédelem
5. Úszás
6. Sportjátékok
  - 6.1. Kézilabda
  - 6.2. Röplabda
  - 6.3. Kosárlabda
  - 6.4. Labdarúgás

1.11.4.11. Ének–zene

Reprodukálás

1.Éneklés

- 1.1.Népzene
- 1.2.Műzene
  - 1.2.1.Középkor
  - 1.2.2.Reneszánsz
  - 1.2.3.Barokk
  - 1.2.4.Bécsi klasszika
  - 1.2.5.Romantika
  - 1.2.6.Századforduló
  - 1.2.7.XX. századi és kortárs zene

2.Műelemzés

- 2.1.Népzene
- 2.2.Műzene
  - 2.2.1.Középkor
  - 2.2.2.Reneszánsz
  - 2.2.3.Barokk
  - 2.2.4.Bécsi klasszika

Befogadás

1.Zenetörténet

- 1.1.Népzene
- 1.2.Műzene
  - 1.2.1.Középkor
  - 1.2.2.Reneszánsz
- 1.3.Barokk
- 1.4.Bécsi klasszika
- 1.5.Romantika
- 1.6.Századforduló
- 1.7.XX. századi és kortárs zene

2.Zenefelismerés

- 2.1.Népzene
- 2.2.Műzene
  - 2.2.1.Reneszánsz
  - 2.2.2.Barokk
  - 2.2.3.Bécsi klasszika
  - 2.2.4.Romantika
  - 2.2.5.Századforduló
  - 2.2.6.XX. századi és kortárs zene

3.Zeneelmélet

4.Dallamírás

4.1.Barokk

4.2.Bécsi klasszika

4.3.Stíluskörön kívül

1.11.4.12. Informatika

A szóbeli vizsga témakörei

1. Információs társadalom

- 1.1. A kommunikáció
- 1.2. Információ és társadalom

2. Informatikai alapismeretek – hardver

- 2.1. Jelátalakítás és kódolás
- 2.2. A számítógép felépítése

3. Informatikai alapismeretek – szoftver

- 3.1. Az operációs rendszer és főbb feladatai

4. Információs hálózati szolgáltatások

- 4.1. Kommunikáció az Interneten

5. Könyvtárhasználat

- 5.1. Könyvtárak
- 5.2. Dokumentumok
- 5.3. Tájékoztató eszközök

A gyakorlati vizsga témakörei

1. Szövegszerkesztés

- 1.1. A szövegszerkesztő használata
- 1.2. Szövegszerkesztési alapok
- 1.3. Szövegjavítási funkciók
- 1.4. Táblázatok, grafikák a szövegben

2. Táblázatkezelés

- 2.1. A táblázatkezelő használata
- 2.2. A táblázatok felépítése
- 2.3. Adatok a táblázatokban
- 2.4. Táblázatformázás
- 2.5. Táblázatok, szövegek, diagramok
- 2.6. Problémamegoldás táblázatkezelővel

3. Adatbáziskezelés

- 3.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
- 3.2. Az adatbázis-kezelő program interaktív használata
- 3.3. Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
- 3.4. Képernyő és nyomtatási formátumok

4. Információs hálózati szolgáltatások

- 4.1. Weblap készítés

5. Prezentáció és grafika

- 5.1. Prezentáció (bemutató)
- 5.2. Grafika

1.11.4.13. Vizuális kultúra

1. Vizuális eszközök

1.1 Vizuális nyelv

1.1.1 A vizuális nyelv alapelemei

- Vonal
- Sík és térforma
- Tónus, szín
- Tér

1.1.2 A vizuális nyelvi elemek viszonyai

- Kompozíció, (konstrukció)
- Kontraszt, harmónia

1.1.3 Vizuális nyelv és kontextus

1.2 Technikák

- Rajzolás
- Festés
- Kollázs
- Nyomtatás
- Makettezés, modellezés
- További technikák

2. Tevékenységszintek

- Kép és szöveg
- Vizuális információ
- Tárgyak és környezet
- Alkotások és alkotók
- Műelemző módszerek
- A mű tárgyi és kulturális környezete

1.11.4.14. Gazdasági ismeretek

- 1. A közgazdaságtan alapfogalmai, főbb kérdései, vizsgálódási módszerei**
A közgazdaságtan tárgya, elhelyezése a tudományok rendszerében. A közgazdaságtan tudomány részei. Alap problémája, alapvető kérdései.
A gazdasági gondolkodás alapvető elvei. A szükségesség problémája.
- 2. A piaci mechanizmus alapvető elemei, működése, a piacgazdaság jellemzői**
A piac fogalma, típusai, a piaci szereplők meghatározása.
A kereslet és a kínálat. Marshall-kereszt
- 3. A pénz kialakulása és funkciói**
A különböző pénztörténeti korszakok .
A pénz funkciók, szerepe a gazdálkodásban.
A váltó fogalma, szerepe a bankjegy kialakulásában
- 4. A fogyasztó, mint a gazdaság egyik kulcsszereplője, döntési mechanizmusai, illetve a fogyasztói magatartás elemzése**
A háztartás, mint fogyasztó helye, szerepe a modern gazdaságban.
A szükséglet fogalma, csoportosítása, rangsorolása (preferencia rendszer).
Háztartás költségvetése, megtakarítása, befektetési szempontjai.
A piaci keresleti függvény ábrázolása és jellemzése.
- 5. A fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők**
A fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők. A marketing eszközök hatása a fogyasztói döntésekre. A fogyasztó jogai, fogyasztóvédelem.
- 6. A vállalkozások fogalma, célrendszere, vállalkozási formák**
A vállalkozó, vállalkozás fogalma. és céljai.
A vállalkozás alapítása, formái.
Vállalkozások csoportosítása különböző szempontok alapján.
- 7. A termelés erőforrásai és felhasználási lehetőségeik**
A termelési tényezők szerepe a vállalkozás döntéseiben. A munkamegosztás jelentősége, fejlődése a termelésben.
A vállalkozás működése során felmerülő költségek.
A termelői racionalitás értelmezése és a profit alakulása

- 8. Piaci formák és jellemzőik. A racionális vállalkozói magatartás különböző piaci viszonyok között**

A piaci formák és jellemzőik.
A vállalkozás piaci helyzetének, döntéseinek szerepe az árbevétel alakulásában.
A profitorientáció értelmezése. A fedezeti pont jelentősége a vállalkozási döntésekben.
- 9. A vállalkozás finanszírozása, működését és vagyoni helyzetét befolyásoló tényezők. A tőkepiac**

Finanszírozási források: saját forrás, idegen forrás.
A tőke ára.
A kereskedelmi bankok ezzel kapcsolatos feladatai. Folyószámla hitelek
- 10. A piaci mechanizmus működési zavarai**

A vállalat működését befolyásoló „külső környezet” főbb összetevői.
Az externáliák fogalma, elemzése, hatása a vállalkozás életére, különös tekintettel a környezetgazdálkodás jelentőségének növekedésére.
- 11. A munka, mint termelési tényező a gazdálkodás folyamatában**

A munkaerő, mint termelési tényező bemutatása.
Az emberi erőforrás helye, szerepe a vállalkozások életében.
A munkaerő-piaci elhelyezkedést segítő kompetenciák.
- 12. A makrogazdaság szereplői és a makrojövedelem keletkezése**

A makrogazdaság szereplői és a makrogazdasági körforgás.
A nemzetgazdaság kibocsátásának mérésének problémái.
Makrogazdasági mutatók értelmezése, számításuk.
- 13. A modern pénz teremtése és a pénzpiac**

A modern pénz fogalma, a pénzteremtés folyamata, mechanizmusa.
Pénzkímélő eszközök használata a gyakorlatban
- 14. A munkapiac és a munkanélküliség problémájának elemzése**

A munkapiaci szereplők meghatározása, a kereslet és kínálat értelmezése.
A munkapiac szemléltetése a keresleti és kínálati függvény segítségével.
A munkapiaci helyzetek értelmezése. Munkanélküliség.
- 15. Az állam gazdasági szerepvállalásának megjelenése, oka, fejlődési szakaszai, a gazdasági válságok**

A klasszikus újratermelési ciklus sajátosságainak bemutatása.
A modern állam szerepvállalásának közvetlen előzményei.
Az állami beavatkozás oka, célja, eszközei.

16. Költségvetés politika jellemzői

A fiskális politika fogalma, a költségvetés felépítése, egyenlege, a deficit finanszírozás módjai.
A költségvetési politika eszközszerkezete, különös tekintettel az adózásra. A költségvetési politika hatásmechanizmusa, veszélyei.

17. Az infláció és a monetáris gazdaságpolitika jellemzői

Az infláció fogalma, mérése, típusai, okai.
Infláció hatása a gazdaságra és az egyes gazdasági szereplőkre.
A monetáris politika fogalma, céljai, eszközei

18. A nemzetgazdaság külgazdasági kapcsolatai

A kereskedelmi és fizetési mérleg felépítése és a közöttük lévő kapcsolat.
A valutakereslet és valutakínálat értelmezése, jellemzése.
A különböző valutaárfolyamok.

19. Aktuális gazdasági problémák és megoldási alternatívák

A munkanélküliség és az infláció kezelésének lehetséges módjai.
Aktuális gazdasági probléma megnevezésére (pl. infláció, munkanélküliség, szegénység, fizetési mérleg hiány, eladósodás stb.).
Ezek közül valamely probléma hazai megjelenésének bemutatása. (Például: Magyarország európai uniós tagságának hatása a hazai munkaerőpiacra.)

20. A globalizáció

A globalizáció fogalma.
Napjaink gazdasági együttműködési formáinak bemutatása. Az együttműködésből származó előnyök, problémák.
Napjaink nemzetközi gazdasági együttműködésének formái, tendenciái..
Az Európai Unió, mint gazdasági integráció.

1.12. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Intézményünk tanulói közösségébe jelentkezés alapján, felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni. A tanulói jogviszony létesítéséről, a felvételtől és az átvételtől az intézményvezető dönt.

1.13. A felvételi eljárás különös szabályai

A tanuló az iskolával – a beíratás napjától – tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogok gyakorlása az első tanév megkezdésekor jön létre.

Amennyiben a gyermek előzetesen nem tanulta az osztályban tanított idegen nyelvet, a pedagógiai programban meghatározott feltételekkel ideiglenes mentességet kap az értékelés és minősítés alól.

Az emelt óraszámú tanulmányi (tagozatos) osztályainkba a felvétel, illetve átvétel minden esetben a meghatározott felvételi követelmények sikeres teljesítésével történhet, felvételi mentesség és többletpont nem adható.

A felvételi vizsga eredményéből és az általános iskolai osztályzatokból számított pontszámok alapján ideiglenes felvételi rangsor készül. Az intézményvezető megállapítja a felvehetőség határát. Ennek alapján az országos Felvételi Központ határozza meg a tanulói adatlapokon beküldött sorrendnek megfelelően a ténylegesen felvehető listáját.

Más iskolából a felsőbb évfolyamra történő átvételkor az utolsó elvégzett évfolyam anyagából kell felvételi vizsgát tennie a jelentkezőnek magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyból. Az elért eredmény alapján az intézményvezető a munkaközösség-vezetőkkel egyeztetve dönt a felvételtől, szükség esetén különbözeti vizsga letételét írja elő.

A gazdálkodási gimnáziumi, az emelt szintű informatika, az általános tantervű, és sportosztályos tanulmányi területekre a tanulók felvételi vizsga nélkül, az általános iskolai eredményeikből kiszámított pontok alapján nyerhetnek felvételt, többletpont nem adható. Az általános iskolai osztályzatokból számított felvételi pontszámok alapján ideiglenes felvételi rangsor készül. Az intézményvezető megállapítja a felvehetőség határát. Ennek alapján az országos Felvételi Központ határozza meg a tanulói adatlapokon beküldött sorrendnek megfelelően a ténylegesen felvehető listáját.

Más iskolából a felsőbb évfolyamra történő átvételkor az előző iskolában elért tanulmányi eredmény alapján az intézményvezető dönti el. Döntésében figyelembe veheti a helyettesei és a munkaközösség-vezető véleményét is.

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1. A választott kerettanterv megnevezése

A rendelkezésre álló kerettantervek felkínált lehetőségei közül iskolánk az alábbiak szerint döntött.

Tantárgy	A választott kerettanterv megnevezése
Matematika gimnázium	A változat
Matematika szakgimnázium	B változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia	B változat
Ének-zene	A változat
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra	Mozgóképkultúra és médiaismeret
Művészetek	Ének-zene A változat Vizuális kultúra

Emelt óraszámú tantárgy	Emelt óraszámú kerettanterv megnevezése
Matematika	Emelt matematika A változat
Biológia	Emelt biológia-egészségtan
Fizika	Emelt fizika
Kémia	Emelt kémia

Szabadon választott tantárgy	Szabadon választott kerettanterv megnevezése
Filozófia	11-12. évfolyam

2.2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Jelmagyarázat:

- K - Kerettantervben előírt kötelező óraszámok
- H - Helyi tantervi óraszámok

2.2.1. Nyolcévfolyamos gimnáziumi képzés

Tantárgy	Évfolyam															
	5.		6.		7.		8.		9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	4	3	4	3	4
Magyar nyelv	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	0		0		2	2	2	2	2	3	2	3	3	3	3	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	4	3	4
II idegen nyelv	0	2	0	2	0	2	0	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	4	3	3,5	3	3	3	4	3	4	3	4	3	4
Informatika			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				
Etika / Hit- és erkölestan	1	1	1	1	1	1	1	1					1	1		
Természetismeret	2	2	2	2												
Földrajz					1	1,5	2	2	2	2	2	2				
Biológia - Egészségtan					2	2	1	1,5	0	0	2	2	2	2	2	2
Fizika					2	2	1	1,5	2	2,5	2	2	2	2		
Kémia					1	1	2	2	2	2,5	2	2				
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1		
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek	2	2	2	2												
Hon- és népismeret	1	1														
Dráma és tánc										1						1
Mozgóképkultúra és médiaismeret									1					1		0
Művészetek													2		2	
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1									1	1
Fakultáció (kötelezően választható)														3		4
Kötelező óraszám	26	28	25	28	28	31	28	31	31	35	32	36	29	35	27	35
Szabandon tervezhető	2	0	3	0	3	0	3	0	4	0	4	0	6	0	8	0
Rendelkezésre álló órakeret	28		28		31		31		35		36		35		35	

2.2.2. Emelt óraszámú nyelvi képzés

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	3	4	3	4	3	4	4
Magyar nyelv		1		1		1		1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3	3	4	3	5
I. idegen nyelv	3	7	3	6	3	7	3	6
II idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	4	3	5
Informatika	1	1	1	1				
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	2	2				
Biológia - Egészségtan			2	2	2	2	2	2
Fizika	2	2	2	2	2	2		
Kémia	2	2	2	2				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek					2		2	
Ének-zene	1	1	1	1				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1		1		
Dráma és tánc	1	1						1
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1		0
Életvitel és gyakorlat							1	1
Kötelező óraszám	31	35	32	36	29	35	27	35
Szabadon tervezhető	4	0	4	0	6	0	8	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2.2.3. Emelt óraszámú biológia-kémia képzés

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	3	4	3	4	3	4	3
Magyar nyelv		1		1		1		1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	3	3	3,5
I. idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
II idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	4	3	4
Informatika	1	1	1	1				
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	2	2				
Biológia - Egészségtan		3,5	2	5,5	2	4,5	2	5
Fizika	2	2	2	2	2	2		
Kémia	2	2,5	2	2,5	3	2,5	3	3,5
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek					2		2	
Ének-zene	1	1	1	1				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1		1		
Dráma és tánc	1	1						1
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1		
Életvitel és gyakorlat							1	1
Kötelező óraszám	31	35	32	36	29	35	27	35
Szabadon tervezhető	4	0	4	0	6	0	8	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2.2.4. Emelt óraszámú matematika képzés

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	3	4	3	4	3	4	3
Magyar nyelv		1		1		1		1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	3	3	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
II idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	6	3	5	3	7	3	8
Informatika	1	1	1	1				
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	2	2				
Biológia - Egészségtan			2	2	2	2	2	2
Fizika	2	2	2	2	2	2		
Fizika emelt - választható		1		2		2		2
Kémia	2	2	2	2				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek					2		2	
Ének-zene	1	1	1	1				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1		1		
Dráma és tánc	1	1						1
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1		0
Életvitel és gyakorlat							1	1
Kötelező óraszám	31	35	32	36	29	35	27	35
Szabadon tervezhető	4	0	4	0	6	0	8	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2.2.5. Humán képzés

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	4	4	4	4	5	4	5
Magyar nyelv		1		1		1		1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	4	2	4	3	6	3	6
I. idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
II idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	4	3	5
Informatika	1	1	1	1				
Filozófia								1
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	2	2				
Biológia - Egészségtan			2	2	2	2	2	2
Fizika	2	2	2	2	2	2		
Kémia	2	2	2	2				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek					2		2	
Ének-zene	1	1	1	1				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1		1		
Dráma és tánc		1						1
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1	1		1		1		
Életvitel és gyakorlat							1	1
Kötelező óraszám	31	35	32	36	29	35	27	35
Szabadon tervezhető	4	0	4	0	6	0	8	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2.2.6. Gazdálkodási gimnáziumi képzés

2017-2018-as tanév előtt induló osztályokban kifutó jelleggel

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	3	4	3	4	3	4	3
Magyar nyelv		1		1		1		1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	3	3	4
I. idegen nyelv	3	5	3	5	3	5	3	5
II idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	4	3	4	3	4	3	5
Informatika	1	1	1	1				
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	2	2				
Biológia - Egészségtan			2	2	2	2	2	2
Fizika	2	2	2	2	2	2		
Kémia	2	2	2	2				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek					2		2	
Ének-zene	1	1	1	1				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1		1		
Dráma és tánc	1	1						1
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1		
Életvitel és gyakorlat							1	1
Vállalkozási és menedzsment ism.		1		1		0		0
Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek						1,5		1,5
Etikus vállalkozói ismeretek						1,5		1,5
Kötelező óraszám	31	35	32	36	29	35	27	35
Szabadon tervezhető	4	0	4	0	6	0	8	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2017-2018-as tanévben induló osztályokban felmenő rendszerben

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	3	4	3	4	3	4	3
Magyar nyelv		1		1		1		1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	3	3	4
I. idegen nyelv	3	4	3	4	3	4	3	4
II idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	4	3	4	3	4	3	5
Informatika	1	1	1	1				
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	2	2				
Biológia - Egészségtan			2	2	2	2	2	2
Fizika	2	2	2	2	2	2		
Kémia	2	2	2	2				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek					2		2	
Ének-zene	1	1	1	1				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1		1		
Dráma és tánc	1	1						1
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1		
Életvitel és gyakorlat							1	1
Gazdasági és pénzügyi kultúra		1		1		0		0
Munkapiac		1		1		0		0
Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek						2,5		2,5
Etikus vállalkozói ismeretek						1,5		1,5
Kötelező óraszám	31	35	32	36	29	35	27	35
Szabadon tervezhető	4	0	4	0	6	0	8	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2.2.7. Emelt óraszámú informatikai gimnáziumi képzés

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	3	4	3	4	3	4	3
Magyar nyelv		1		1		1		
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	3	3	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
II idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	4	3	4	3	4	3	5
Informatika	1	4	1	4		5		5
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	2	2				
Biológia - Egészségtan			2	2	2	2	2	2
Fizika	2	2	2	2	2	2		
Kémia	2	2	2	2				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek					2		2	
Ének-zene	1	1	1	1				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1		1		
Dráma és tánc	1	1						1
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1		0
Életvitel és gyakorlat							1	1
Gazdasági és pénzügyi kultúra								
Kötelező óraszám	31	35	32	36	29	35	27	35
Szabadon tervezhető	4	0	4	0	6	0	8	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2.2.8. Sportosztályos képzés

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	3	4	3	4	4	4	4
Magyar nyelv		2		2		1		1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3	3	4	3	5
I. idegen nyelv	3	3	3	3	3	4	3	4
II idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	4	3	4	3	4	3	5
Informatika	1	1	1	1				
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	2	2				
Biológia - Egészségtan			2	2	2	2	2	2
Fizika	2	2	2	2	2	2		
Kémia	2	2	2	2				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek					2		2	
Ének-zene	1	1	1	1				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1		1		
Dráma és tánc	1	1						1
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1		0
Életvitel és gyakorlat							1	1
Tanulásmódszertan	1	1						
Sporttörténet	1	1						
Sportági ismeretek			1	1				
Testnevelésméлет					0,5	0,5		
Sportegészségtan					0,5	0,5		
Edzéselmélet					0,5	0,5		
Sport és szervezetei					0,5	0,5		
Sportetika							1	1
Sportpszichológia							1	1
Kötelező óraszám	33	35	33	36	31	35	29	35
Délutáni szakosztályi edzés		10		10		10		10
Szabadon tervezhető	2	0	4	0	6	0	8	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2.2.9. Általános gimnáziumi képzés

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	3	4	3	4	4	4	4
Magyar nyelv		2		2		1		1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3	3	4	3	5
I. idegen nyelv	3	3	3	3	3	4	3	4
II idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	4	3	4	3	4	3	5
Informatika	1	1	1	1		2		1
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	2	2				
Biológia - Egészségtan			2	2	2	2	2	2
Fizika	2	2	2	2	2	2		
Kémia	2	2	2	2				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek					2		2	
Ének-zene	1	1	1	1				1
Vizuális kultúra	1	1	1	1		1		1
Dráma és tánc	1	1						1
Mozgóképkultúra és médiaismeret		1				1		0
Életvitel és gyakorlat							1	1
Gazdasági és pénzügyi kultúra		1		1				
Kötelező óraszám	31	35	32	36	29	35	27	35
Szabadon tervezhető	4	0	4	0	6	0	8	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2.2.10. Informatika szakgimnáziumi képzés

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	3	4	3	4	3	4	3
Magyar nyelv		1		1		1		1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3	3	3	3	3
Idegen nyelv	3	4	3	4	3	4	3	4
Matematika	3	4	3	4	3	4	3	5
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	1	1				
Biológia - Egészségtan			2	2	2	2	1	1
Fizika	2	2	2	2	1	1		
Kémia	2	2	1	1				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek			1					
Vizuális kultúra		1		1				
Szakmai tárgyak	6	7	7	7	8	9	11	11
Informatika	1	1		1		1		1
Kötelező óraszám	31	35	32	36	31	35	31	35
Szabadon tervezhető órakeret	4	0	4	0	4	0	4	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2.2.11. Közgazdasági szakgimnáziumi képzés

Tantárgy	Évfolyam							
	9.		10.		11.		12.	
	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar irodalom	4	3	4	3	4	3	4	3
Magyar nyelv		1		1		1		1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3	3	3	3	3
Idegen nyelv	3	4	3	4	3	4	3	4
Matematika	3	4	3	4	3	4	3	5
Etika					1	1		
Földrajz	2	2	1	1				
Biológia - Egészségtan			2	2	2	2	1	1
Fizika	2	2	2	2	1	1		
Kémia	2	2	1	1				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek			1					
Vizuális kultúra		1		1				
Szakmai tárgyak	6	7	7	7	8	9	11	11
Informatika	1	1		1		1		1
Kötelező óraszám	31	35	32	36	31	35	31	35
Szabadon tervezhető órakeret	4	0	4	0	4	0	4	0
Rendelkezésre álló órakeret	35		36		35		35	

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyv, a tanulmányi segédletek és taneszközök tartalmi követelményei:

- tartalmazza a tantervben előírt ismeretanyagot;
- elégítse ki a didaktikai követelményeket;
- alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez.

A tankönyv, a tanulmányi segédletek és taneszközök szolgálják eredményesen az adott osztálytípus, tagozat sajátos céljait.

A tantárgyi munkaközösségek a tankönyvjegyzék alapján évente döntenek a felmenőrendszer és az iskolai könyvtár állományának figyelembe vételével a kiválasztásról. A munkaközösségek javaslatát az iskolavezetés, az iskolaszék és az iskolai szülői szervezet együttesen hagyja jóvá. Ezen a szinten születik meg a döntés a tankönyvtámogatásra jogosultak igényének érvényesítéséről, a támogatás alapelveiről (a rendelet által engedélyezett kereten belül).

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Iskolánk helyi tantervének sajátos nézőpontja, hogy az átlagos képességű, szociális háttérű, motiváltságú és haladási tempójú gyermekek nevelésének, oktatásának kíván eszközeként szolgálni az átlagos személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező iskolánkban. Meghatározónak tartja a taníthatóságot, életközelséget, gyermekközpontúságot, és a tanulók cselekedtetésének érvényesítését. A kezdő szakaszban a zömmel átlagos adottságú tanulók jó indíttatást kapnak ahhoz, hogy a későbbiek során ne legyenek gondjaik az önálló ismeretszerzésben.

A kulcskompetenciák fejlesztésével, a kompetenciaalapú programcsomagok bevezetésével, kiterjesztésével, új tanulásszervezési eljárásokkal (témahét, projekt) igyekszünk kompenzálni az eltérő szociális háttérből, a tanulási-, beilleszkedési- és magatartási nehézségből vagy zavarból, illetve mentális problémából adódó hiányosságokat, kiemelt figyelmet fordítva a halmozottan hátrányos helyzetű, roma származású és a sajátos nevelési igényű tanulóinkra. A kompetenciaalapú oktatás elemeit adaptáltuk a kerettantervbe.

Célunk, hogy a felnövekvő nemzedék:

- a haza felelős polgárjává válják,
- kifejlődjék benne a hazafiság érzélemvilága,
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában,
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően,
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Fejlesztési területek – nevelési célok

1. *Az erkölcsi nevelés*

Alapvető célunk a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

2. *Nemzeti öntudat, hazafias nevelés*

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

3. *Állampolgárságra, demokráciára nevelés*

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Iskolánk fontos feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is életkoruknak megfelelően.

6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Ösztönözzük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Az egészséges életmódra neveléssel nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanítjuk diákjainkat, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére is.

Kötelező szűrésekkel segítjük az egészségügyi és mentális problémákkal küzdő fiatalokat.

Közreműködünk a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Következésképpen dolgozunk a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében.

7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célunk a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerjék meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét.

8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. Az Ökoiskola Hálózathoz történő csatlakozással a kérdéskör valódi súlyának megvilágításával a változtatás lehetőségébe vetett hit megerősítése, aktív munkavállalás a tágabb közösséggel együttműködve.

9. Pályaorientáció

Átfogó képet kell nyújtanunk a munka világáról, olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítanunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Gazdasági, pénzügyi ismeretek és összefüggések tanításával képessé tesszük tanulóinkat a világgazdasági folyamatok megértésére. Anyagi biztonságra törekvő, a gazdaság világára nyitott, értékteremtő állampolgári attitűddel rendelkező, a globális versenyterben is helytállni tudó, ésszerű, tudatos fogyasztói magatartás és felelősség kialakítására törekszünk.

11. Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét, felkészüljenek a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékkelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal.

12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. Fontos a fokozatos önállóságra nevelés a tanulás tervezésében, a kedvező feltételrendszer tudatos megteremtésében, az önművelés, önálló ismeretszerzés igényének kibontakoztatása, a tanulók megismertetése a hatékony tanulási módszerekkel.

A középiskolában az általános műveltséget kiterjesztő és elmélyítő, a magasabb műveltség megszerzését megalapozó nevelő-oktató tevékenység folyik.

A kerettantervekben meghatározott fejlesztési követelmények, tevékenységek és tartalmak biztosítják az általános műveltség továbbépítését, valamint a szakmai képzés megalapozását, az érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra vagy a munkába állásra való felkészülést és emellett elősegítik a felkészülést az élethosszig tartó tanulásra is.

2.4.1. A kompetencia alapú oktatás irányelvei iskolánkban

A tudás szerepének növekedéséből adódóan az ezredforduló új kihívásai új válaszokat várnak a tanulás, az oktatás és képzés szinte minden területén. Az egész életen át tartó tanulás európai koncepciójának a középpontjában – a tudás és tanulás fogalmát tágan értelmezve – az egyén kompetenciafejlesztése áll.

Az egész életen át tartó tanulás fókuszában a tanulásnak, a tanulási folyamat személyre szabásának, a tanulni akaró egyén szükségleteinek és képességeinek kell állnia. Mindenkit érdekeltté kell tenni a tanulásban és képessé kell tenni a tanulásra.

Az iskolában folyó kompetencia alapú nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

A tanulási folyamatban a pedagógus irányító, segítő és támogató szerepet tölt be. Olyan tanulási programokat alkalmaz, amelyek során az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten, élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szerezhhetnek, maguk fedezhetik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonhatnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazhatják.

A hangsúly a hagyományos tartalomközpontú oktatásról a kompetenciák, azaz a képességek, készségek és alkalmazásképes tudás fejlesztésére tevődik át, hiszen elsősorban ezek révén válhat bárki képessé az egész életen át tartó tanulásra.

Különösen fontos a kisiskolás korban elsajátított alapkészségek fejlesztése, mert ezek a későbbi sikeres tanulás és munkába állás elemi feltételei. Lehetőséget teremtünk arra, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményüket, azokat meg tudják védeni érvekkel és meg tudják vitatni.

Szükséges, hogy a gyermekek életkoruknak és életritmusuknak megfelelően jussanak ismeretekhez az eltéréseket figyelembe vevő pedagógiai módszerek alkalmazásával. Az egyéni különbségekhez szakszerűen alkalmazkodó, a személyre szabott fejlesztést eredményesen megoldani képes pedagógiai gyakorlat széleskörű meghonosítására van szükség.

A kompetencia alapú oktatás megvalósításához alkalmazott pedagógiai módszerek:

- Differenciált tanulásszervezés
  - a különbségek az eltérő, differenciált tanulási feltételek biztosítását teszik szükségessé az eredményesség érdekében
  - a differenciálás vonatkozhat a szövegelemző technikára vagy a szöveg nyelvi megformáltságára, nehézségére illetve a pedagógus segítségnyújtásának mértékére
  - a differenciálásnak a tanulók egyéni képességeihez, fejleszthetőségükhöz kell igazodnia
  - célja: a tanulók közötti különbségek csökkentése a tanulók felzárkóztatásával
- Kooperatív tanulásszervezés
  - a kooperatív tanulás az együttműködésen alapuló, együttműködést feltételező tanulás
  - különböző képességű tanulók együtt dolgoznak a feladat sikeres elvégzése érdekében
  - a csoport minden tagjának hozzá kell járulnia a közösség sikeréhez
  - tanulás közben kreatív, alkotó tevékenységet folytatnak
  - hosszabb távon a kooperatív munka nagyobb motivációhoz vezet

A kompetencia alapú oktatás értékelésének alapelvei:

- az értékelés célja, hogy növelje a tanulók önismeretét és önbizalmát, erősítse önbecsülését
- az értékelésnek az adott kompetenciára kell irányulnia
- sajátos értékelési formája az azonnali visszacsatolás a teljesítményről
- nagy szerepe van a csoportos értékelésnek a csoport közös teljesítménye alapján

A kompetenciaalapú oktatás elemeit adaptáltuk a kerettantervbe.

2.4.2. Sajátos pedagógiai módszerek

Az alább felsorolt eljárásokat, módszereket, formákat, programokat az intézmény kötelező és választható tanórai, tanórán kívüli, szabadidős és egyéb foglalkozásai, tevékenységei során önállóan, vagy más intézményekkel (pl. közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, egészségügyi, szociális, sport, civil, stb.) közösen együttműködve az adott tevékenység, nevelési-oktatási cél elérése érdekében valósíthatja meg.

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenység típusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Az intézmény pedagógiai programjába rendszerszerűen beépített témahetek egy-egy kulcstéma integrált, a kereszttantervi szempontokat érvényesítő feldolgozására alkalmasak.

Infokommunikációs technológiák (IKT) oktatásban történő alkalmazása

Olyan konstruktív pedagógián alapuló tanítás-tanulási módok, módszerek, amelyek lehetővé teszik, hogy az info-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz kerüljön alkalmazásra a tanítás-tanulás folyamatában. Az IKT-val támogatott tanóra olyan tanítási óra, foglalkozás, amelyen az alkalmazott pedagógiai módszerek, tanítási-tanulási módok és taneszközök között az IKT-alapú eszközök, taneszközök és módszerek min. 30%-ban alkalmazásra kerülnek.

IKT alapú eszközök:

- számítógép és alap perifériái,
- számítógéphez kapcsolható audio-vizuális és/vagy multimédia eszközök (projektor, hangosítás, VHS, DVD, kamera, digitális fényképezőgép)
- aktív tábla,
- szavazó gépek,
- számítógéphez kapcsolt mérési, vezérlési-szabályozási eszközök,
- egyéb

IKT-val támogatott tanórai mérés-értékelési módszerek alkalmazása a tanár és tanuló számára azonnali, egyénre szabott visszajelzést tesz lehetővé, támogatja a tanulók egyéni tanulási stratégiáinak kialakítását, illetve elősegíti a tanulók aktivitásának optimális kibontakozását, a digitális kultúra elterjedését. Alkalmazásuk gyors és pontos. Az eredményeket legtöbbször tárolják, amely segítségével nyomon követhető az egyén fejlődése, és ennek megfelelően tervezhető a további fejlesztése. Segítségükkel az egyéni eredmények összevethetők más tanulói eredményekkel, standardokkal.

Múzeumpedagógia

A múzeumpedagógia oktató, nevelő és ismeretterjesztő céllal közvetíti a látogatók számára a múzeumokban felhalmozott tudást és ismereteket, az életkori sajátosságoknak és a célcsoportnak megfelelő módszerekkel. A múzeumpedagógiai tevékenységek célja, hogy a múzeumok gyűjteményei, kiállításai értelmezhetővé és hasznosíthatóvá váljanak a látogatók, jelen pályázat keretében kiemelten a formális oktatásban részt vevő gyermek- és ifjúsági korosztály számára.

Komplex fejlesztő program

Tanulóink heterogén összetételűek, igen sokféle képességekkel rendelkeznek, többen közülük szociálisan hátrányos családokból érkeznek. Ezért különösen nagy szerepet szánunk a hátránykompenzációs tevékenységünknek. Fontos, hogy minden tanuló a képességeinek megfelelő legmagasabb szintre eljuthasson, ehhez választjuk a következő módszereket:

- heterogén osztályokat szervezünk, mivel a differenciált képességű gyerekek együttnevelése köztudottan fejlesztően hat a gyengébbek számára,
- nyelvi hátrányaik kompenzálására, a közösségépítés segítésére, státuszproblémák kezelésére differenciált csoportmunkát szervezünk a tanítási órák egy részében (ezek a foglalkozások segítik a rejtett képességek felszínre kerülését, és a szocializációs folyamatot is, az alkalmazott feladatok nyílt végűek, így fejlesztik a kreatív, problémamegoldó gondolkodást),
- a csoportmunkát egyéni feladatok követik, olyanok, amelyekben szükséges az előzetesen elvégzett munka eredményét felhasználni (így is motiváljuk a tanulókat az aktív órai részvételre),
- tudjuk, hogy az eredményes tanítás/tanulás feltétele a kapcsolat, az autonómia és a kompetencia, ezért alkalmazzuk ezeket a módszereket is, erősíteni kívánjuk azt a tényt, hogy minden képesség érték.

Interkulturális Pedagógiai Rendszer

A nem magyar állampolgárságú, de Magyarországon tanköteles állampolgárok iskolai nevelés-oktatása során az oktatásért felelős miniszter által kiadott nevelési-oktatási programot használjuk. A program a külföldi állampolgár tanulók interkulturális pedagógiai rendszer szerinti iskolai nevelése-oktatásáról szóló oktatási miniszter közleménye alapján készült.

Az interkulturális pedagógia során:

- tiszteletben tartjuk a tanulók kulturális identitását és az oktató- nevelőmunkában erre építünk,
- lehetővé tesszük, hogy valamennyi tanuló megszerezze azon ismereteket, készségeket, kompetenciákat szemléletet, amelyek révén tevélegesen képes lesz hozzájárulni a különböző beállítottságú egyének, etnikai, társadalmi, vallási és kulturális csoportok kölcsönös tiszteletéhez, megértéséhez és szolidaritásához,
- biztosítjuk minden tanuló számára a társadalomban való aktív részvételhez szükséges ismereteket, készségeket, kompetenciákat.

Céljaink megvalósítása érdekében:

- biztosítjuk mindenki számára az oktatáshoz való egyenlő hozzáférést,
- érvényt szerzünk a diszkrimináció, mindennemű megkülönböztetés, etnikai, vallási, szociális vagy egyéb alapú kirekesztés szigorú tilalmának,
- megteremtjük a kulturális, nyelvi beilleszkedés feltételeit,
- biztosítjuk az esélyegyenlőséget,
- gondoskodunk a kiegyensúlyozott, nyugodt oktatási környezet kialakításáról.

Iskolánk az interkulturális pedagógiai rendszer szerinti nevelést-oktatás során a külföldi állampolgár tanulók nevelése-oktatása megszervezésekor az oktatási miniszter közleményének mellékletében foglaltakat alkalmazza.

Az interkulturális pedagógiai rendszerben

- iskolai, tanórán kívüli foglalkozások,
- rendszeresen tartott magyar nyelvi felkészítő foglalkozások,
- kulturális különbségeket áthidaló iskolai, tanórán kívüli tevékenységek,
- a tanulóval és a tanuló családjával való rendszeres kapcsolattartás

tevékenységek is megvalósulnak.

A program megszervezése során az iskola legalább egy magyar mint idegen nyelv szakos pedagógust foglalkoztat. Ilyen szakos pedagógus hiányában olyan magyar nyelv és irodalom szakos tanári végzettséggel rendelkező pedagógus is taníthat, aki részt vett legkevesebb 90 órás magyar mint idegen nyelv tanítására szervezett akkreditált tanár-továbbképzésben. Ha a feltételek adottak, a külföldi állampolgár tanulók anyanyelvének és kultúrájának tanítására utazó vagy óraadó pedagógus is alkalmazható.

A külföldi állampolgár tanuló évfolyamba és osztályba sorolásáról az iskola intézményvezető a a tanuló meglévő iskolai dokumentumai és a tanulóval folytatott személyes beszélgetés alapján, a magyar mint idegen nyelv szakos tanár és az osztályfőnök véleményének kikérése mellett dönt.

A külföldi állampolgár tanuló felmenthető a tantárgyi értékelések írásbeli eljárásai alól, ha azt a magyar mint idegen nyelv szakos tanár indokoltnak tartja.

A program további elemei az Oktatási Közlöny 2004. szeptember 24. számában (XLVIII. évfolyam 24. szám) megjelent központi pedagógiai programban kerültek kihirdetésre. Az interkulturális pedagógiai rendszerhez felhasznált szakmai anyagok:

- OM közlemény a külföldi állampolgár gyermekek, tanulók interkulturális pedagógiai rendszer szerinti óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása irányelvének kiadásáról (2004)
- Útmutató az interkulturális pedagógiai program iskolai bevezetéséhez és alkalmazásához (2005)
- Az oktatási miniszter közleménye a külföldi állampolgár gyermekek, tanulók interkulturális pedagógiai rendszer szerinti óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása irányelvének kiadásáról 2005. június 20.
- Interkulturális Pedagógiai Program 2006. december 5.

Szakmai stratégiai programok

- Az idegen nyelv oktatás fejlesztésének stratégiája
- DSD nyelvvizsgáig jutás a Hans Hase programra építkezve
- Tehetséggondozás (azonosítás, fejlesztés, tanulásmódszertani foglalkozások)

2.5. Mindennapos testnevelés

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdése értelmében az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében.

A mindennapos testnevelés 5 órájából legfeljebb 2 óra a jogszabályok szerinti feltételek megléte esetén kiváltható.

2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A középiskolai képzés utolsó két évfolyamán választható tantárgyak célja és feladata a kétszintű érettségi vizsga közép, ill. emelt szintjére, és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítés. A tantárgy választásának lehetőségével minden tanuló élhet. A választás önkéntes.

A következő tanévre szóló választható tantárgyak körét a szakmai munkaközösségek javaslata alapján állítjuk össze. A választott órára való előjelentkezés írásban, a tanuló és a szülő együttes aláírásával történik, legkésőbb május 20-ig. A választható foglalkozásokra való jelentkezés időpontja: szeptember 15. Egy tanuló legfeljebb két tárgyat választhat.

A választott órát oktató tanár személyéről a tanulók a jelentkezéskor tájékoztatást kapnak, de a tantárgyfelosztás csak a tanév elején válik véglegessé.

A választott óra min. 10 fő részvételével indul.

A választott órán való részvétel a tanítási év végéig kötelező.

2.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Céljaink:

- az esélyt teremtő támogató lépések megtétele a nevelő-oktató munka minden területén
- az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési-oktatási hiányainak kompenzálása
- az SNI-s tanulók integrált oktatásának megvalósítása
- a lemorzsolódás csökkentése illetve megelőzése
- az oktatás hatékonyságának növelése érdekében kompetencia alapú oktatás megvalósítása
- megfelelő pályaaorientációval a sikeres pályaválasztás elősegítése
- az intézményben tanuló hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók bevonása az iskolán kívüli programokba
- együttműködés a szülői házzal.

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításában a pedagógusok, a szülők és a gyermekvédelmi intézmények összehangolt tevékenységével érhető el eredmény. A szülők, a család szerepe ebben a tevékenységben alapvető fontosságú. Elsődleges feladat az iskolánkba bekerülő veszélyeztetett vagy/és hátrányos helyzetű tanulók feltérképezése.

Az eredményes tanulás további feltétele a helyes szövegértés és logikus gondolkodás képességének kialakítása, továbbfejlesztése. Az évente elvégzett kompetenciamérések lehetővé teszik, hogy megismerjük tanulóink ilyen irányú képességeit. Az eredmények elemzésével ki tudjuk alakítani a továbbhaladáshoz szükséges korrekciókat.

Kompetencia alapú oktatásunk lehetővé teszi, hogy a szükséges készségeket minél eredményesebben fejlesszük tanulóinknál. Ennek érdekében elsősorban a tanítási órákon alkalmazott differenciált foglalkozásokkal, vagy tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozásokkal kívánjuk a hátrányt csökkenteni. A rászoruló tanulók között vannak olyanok is, akiknek tehetségük kibontakoztatása az elsődleges feladat. Számukra tehetségsávban biztosítunk foglalkozásokat.

Hatékony és korrekt pályaaorientálást kell végeznünk annak érdekében, hogy a mindenkori munkaerő-piaci igényeknek megfelelően tudjanak tanulóink pályát választani.

A tanulmányi munka segítése mellett a szociális hátrányok csökkentése is feladataink közé tartozik. Felhívjuk rászoruló tanulóink figyelmét az igényelhető szociális támogatási lehetőségekre, ösztöndíjakra.

2.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tantárgyi értékelés követelményei, nevelőtestületi feladatai:

- A tanuló tudja, értse, milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle.
- Értékeljük a sikeres és sikertelen tanulói munkát egyaránt.
- Új tantárgynál az első hónapban különös gondot kell fordítani a tantárgy iránti érdeklődés felkeltésére.
- Figyelembe kell venni a tanuló adott tárgyban mutatott többletmunkáját.
- Helytelen viselkedésre, a tanórán való fegyelmetlen magaviselet miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható.
- Írásbeli felelet (feladatlap, ellenőrző dolgozat, témazáró) csak abban az esetben értékelhető érdemjeggyel, amennyiben azt értékelve a gyermekek visszakapják. Az írásbeli feleleteket 3 héten belül ki kell javítani, az értékelést el kell végezni (amennyiben a nevelő nem volt akadályoztatva pl. betegség által).
- A különféle feladatlapokat, felméréseket, amelyek az osztályozás tárgyát képezték, egy évig meg kell őrizni.
- Az érdemjegyek e-naplóba történő bejegyzése a szaktanár feladata.
- Az esetleges hiányok elkerülése érdekében az osztályfőnöknek legalább kéthavonta kötelessége a tájékoztatókat az e-naplóval egyeztetni. Az érdemjegyeknek a tájékoztató füzetben való pótlására az osztályfőnök jogosult.
- A témazáró dolgozatra való felkészülés komoly erőfeszítést kíván a tanulótól még akkor is, ha a tanár az összefoglaló órán súlypontoz, és eligazítást ad az otthoni munkához. Ezért vigyázzunk arra, ne kerüljön kettőnél több témazáróra sor egy tanítási napon. A témazáró dolgozat időpontját legalább 1 héttel a megírás előtt be kell jelenteni.
- A tantárgyi érdemjegyek a tantárgyi követelmények megfelelő tudásszinten való elsajátítását értékelik.
- Helytelen, ha az érdemjegyeket függővé tesszük a tanuló korábbi eredményeitől.
- Az objektív értékelés nem egyeztethető össze az otthoni körülmények vagy egyéb tényezők közvetlen figyelembevételével az osztályzásnál. A hátrányos helyzetű tanulókat elsősorban a felkészülésben, az elmaradás okainak megszüntetésében vagy csökkentésében kell segíteni.
- Írásbeli ellenőrzéskor a helyesírási hibákat minden pedagógusnak kötelessége kijavítani.

Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei

- folyamatosság, rendszeresség,
- korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, a hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás – képesség – teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szóveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.
- A tanév eleji diagnosztikus mérés eredményeiről százalékos formában a tanuló és szülei tájékoztatást kapnak.
- Jeles a tanuló félévi és év végi bizonyítványa, ha a tanulmányi átlaga (melybe a magatartás és szorgalom jegyek nem számítódnak be) a 4,7-et eléri.
- Kitűnő a bizonyítvány, ha a tanuló minden tantárgyból jeles és magatartása, szorgalma is példás.

Az értékelés

Fajtai

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat, projektmunka készítése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, a teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: rajzórán készített munka, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

Funkciói

- folyamatos munkára készíti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről,
- a tanulók reális önértékelésének, következőképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

Elvek

- Bejelentés nélküli témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egy napon nem íratunk két tantárgynál több tárgyból témazáró dolgozatot.
- A félévi és tanév végi minősítés kialakításánál azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére, és amelyekből későbbi tanulmányaik során a tanulók szóbeli vizsgát kötelesek tenni (illetve tehetnek) törekedni kell arra, hogy szóbeli feleletek is legyenek.
- A tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő, illetve SNI-s diákok esetében a számonkérés a szakértői véleményben meghatározottak szerint történik, a szülő és a tanuló ehhez kapcsolódó kérésének figyelembe vételével.
- Az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok alapján különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni.
- Az értékelésre beadott tanulói munkák (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) a tanulók „szellemi termékei”, azokat vissza kell adni a készítőiknek, illetve csak a tanuló engedélyével őrizheti meg azokat a pedagógus.

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) érdemjegyeket alkalmazunk.

Az év végi értékelés a teljes tanév teljesítménye alapján történik.

Az értékelés során

- a heti 1 vagy annál kevesebb óraszámú tantárgyak esetén félévente minimum háromszori,
- a heti 1,5 - 3 óraszámú tantárgyak esetén minimum havonta egyszeri,
- a heti 4 vagy 5 órás, nem emelt szintű tantárgyak esetén havonta legalább havi 1,5
- a heti 4 vagy több órás (előző pontban nem említett) tantárgyak esetén havonta legalább 2 értékelés történjen, a félév során egyenletesen elosztva.

Sajátos nevelési igény:

Az ellenőrzés két nagy területre terjed ki:

- az adott tantárgyhoz, tanulmányi munkához kapcsolódó ismeretek, tevékenységek és képességek fejlődésének,
- a tanuló személyiségfejlődésének, szocializáltsági mutatóinak, attitűdjének folyamatos alakulását nyomon követő ellenőrzésére.

A sajátos nevelési igényű tanulók szakvéleményük alapján a Köznevelés Törvény CXC. 56.§, érettségi esetében a 100/1997. (VI.13.) Korm. rendelet 6. § (7) bekezdése, a Korm. rendelet 20.§ (7) bekezdése értelmében egyéb kedvezményekre is jogosultak pl. eszközhasználat, időtényező növelése, stb.

Értékelés:

Mozgás-, beszéd-, látás-, hallássérült tanulók

A teljesítményét egyedileg bíráljuk el a szakvéleményben és törvényben foglaltaknak megfelelően. Értékelésük a pozitív megerősítésen alapszik, a reális énkép kialakítására törekedve.

Autizmussal élő tanulók

Mérése esetén előtérbe kerül a diagnosztikus jelleg, mely tájékoztat a tanuló állapotáról, méri a fejlesztés eredményességét, meghatározza a feladatokat.

Tanulásban akadályozott tanulók

A tanuló egyéni fejlesztés mellett, egyéni haladási ütemben dolgozik.

Pszichés fejlődészavarai – beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézség

Egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése, minősítése alól mentesítést, a Szakvélemény javaslata alapján egyéb könnyítéseket kaphat.

A tanuló ellenőrzése, értékelése során fontos az egyénre szabottság, a tanuló adottságához igazodás.

Mentesítés az értékelés és minősítés alól

- teljes tantárgyi minősítés alóli mentesítés esetén
  - a tanév folyamán százalékos értékelés
  - félévkor és év végén összegző szöveges értékelés
- részleges tantárgyi minősítés alóli mentesítés esetén
  - százalékos értékelés a mentesített tantárgyrészben nyújtott teljesítményről, a nem mentesített részről osztályzat

A fejlesztés eredményét a tantárgyi teljes és részleges minősítés alól mentesítettek esetében félévkor és év végén írásban szövegesen értékeljük.

A rehabilitációban részt vevő sajátos nevelési igényű tanulók év végén összegző írásbeli értékelést kapnak a fejlesztő pedagógustól.

2.8.1. Az értékelés rendje

A folyamatos, korrekt és ösztönző belső ellenőrzés megszervezéséért az intézmény intézményvezetője a felelős.

A pedagógust értékelő rendszer különböző célokat szolgál:

- alkalmas a kiemelkedően sikeres vagy éppen a kiemelkedően gyenge teljesítmények azonosítására egy tanár munkájának különböző területeit tekintve,
- alapul szolgál a tantestületen belül az egyes tanárok teljesítményének összehasonlítására, a tanárok teljesítményének egy országos normarendszerrel való összevetéséhez,
- segít a továbbképzések ésszerű megtervezésében stb.

Intézményi belső ellenőrzésre jogosultak köre:

- intézményvezető,
- intézményvezető-helyettesek,
- intézményegység-vezető (kollégiumvezető),
- munkaközösség-vezetők,
- BECS dokumentumokban rögzített személyek

Az ellenőrzés típusai:

- **Átfogó ellenőrzés**
A célterület, tevékenység egészére irányul, átfogó módon értékeli a feladatok végrehajtását.
- **Céllenőrzés**
A feladat egy adott szegmensére irányul, s azon belül egy, vagy több feladat hatékonyságát eseti jelleggel vizsgálja.
- **Témaellenőrzés**
Azonos időben több érintettnél ugyanazon téma összehangolt összehasonlító vizsgálatát jelenti.
- **Utóellenőrzés**
Egy korábban már lefolytatott ellenőrzés alapján tett intézkedések végrehajtására, illetve az eredmények felülvizsgálatára irányul.

Az ellenőrzés formái:

- tanóra ellenőrzése,
- tanórán kívüli foglalkozások ellenőrzése,
- eredményvizsgálatok, felmérések,
- helyszíni ellenőrzések,
- írásos dokumentumok vizsgálata,
- beszámoltatás szóban és írásban.

Az ellenőrzések során az elért eredményeket vetjük össze a kitűzött célokkal. Az értékelés a pedagógiai folyamat egyik fontos alapszakasza, a szabályozás nélkülözhetetlen eszköze.

2.9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A házi feladat céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat
- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában
- alkotómunkát végezni valamely témában

Elvek

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz, ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére / elkészítésére / megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:
  - Nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy az annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad.
  - Meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség miatt) mulasztotta azt el.
  - A hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel. Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb.
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyag kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik órától a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.

A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát *önként vállalta*.

2.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Csoportbontásokat olyan tevékenységi területeken alkalmazunk, ahol csak a kisebb létszám teszi hatékonyá az oktatást, mert:

- elengedhetetlen a tanulók folyamatos egyéni korrekciója (pl. idegen nyelv)
- a gyakorlati tevékenységben való folyamatos egyéni segítségnyújtás feltétlenül szükséges (pl. technika)
- a férőhelyek száma a speciális tantermeknél korlátozott
- a tanulók különböző képességszintje kívánatossá teszi a külön csoportok kialakítását.

A csoportbontás elvei és rendje:

- idegen nyelvek tanításánál a választott idegen nyelv szerint vagy előzetes tudásszint szerint,
- informatika oktatásánál tudásszint szerint,
- csoportváltás esetén írásban szükséges az érintett pedagógusok és a tanuló szülőjének véleménye is.
- a középiskolai emelt szintű csoportok kimeneteli követelménye az emelt szintű érettségi. Előrehozott középszintű érettségi esetén az órák alól felmentés nem adható.

2.11. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A 2011. évi CXC. nemzeti köznevelésről szóló törvény 80.§ (1) bekezdése alapján az országos mérési feladatok keretében gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról. A vizsgálatot a tanév rendjében meghatározott időintervallumban szervezzük meg iskolánkban.

A NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) program a 21. század követelményeihez igazodó, diagnosztikus és oktatási célú pedagógiai értékelő és visszajelentő eszköz, nem az osztályozás alapja és nem a pedagógusok munkájának minősítésére szolgál.

Küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.

A NETFIT újszerűsége

- a tudományos megalapozottságban;
- a tanulók minősítésének kritériumorientált módszerében;
- a személyre szabott visszajelentő és értékelő modulban;
- az egészségközpontúságban (a kardiovaszkuláris fittség – aerob kapacitás, aerob-fittségi (állóképességi) profil, a vázizom funkcionális fittsége – izomerő, erő állóképesség, hajlékonyság, vázizomzat fittségi profil és hajlékonysági profil, a testösszetétel – testzsír százalék, testtömeg index);
- a motoros tesztek ízület- és gerincvédelmet biztosító végrehajtásában;
- pedagógiai alkalmazhatóságában;
- online adatkezelő rendszerében áll.

A NETFIT a következő tesztelési lehetőségeket biztosítja:

- kötelező, intézmény szintű fittségi tesztelés,
- öntesztelés és önértékelés,
- egyéni tesztelés,
- az egyéni legjobb teljesítményt célzó tesztelés.

A NETFIT fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

I. Testösszetétel és tápláltsági profil:

- Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék mérése – testzsírszázalék

II. Aerob fittségi (állóképességi) profil:

- Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

III. Vázizomzat fittségi profil:

- Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

IV. Hajlékonysági profil:

- Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem.

2.12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.12.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészségnevelés céljai:

- az egészséges magatartási minták beépüljenek a gyermekek viselkedésébe, valamint megszerezzék azokat a képességeket, amelyek segítségével önmaguk választják az egészséges életmódot
- az egészség szempontjából kedvező környezet nyújtotta biztos alapok, az információkhoz való hozzáférhetőség, továbbá az egészséges választást lehetővé tevő képességek és lehetőségek kialakítása
- megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre
- az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása
- a család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé
- az egészségnevelés az oktatás-nevelés valamennyi területén jelenjen meg
- erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egészséges életmóddal kapcsolatos ismereteket
- a felnőttek személyes példájukkal járuljanak hozzá az egészséges életvitel megismertetéséhez
- fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját és az önálló ismeretszerzés képességét
- a tanulók lássák meg a káros szenvedélyek egészségkárosító hatását
- a diákok ismerjék meg a helyes étkezési szokásokat és a mozgás szükségességét
- az egészségneveléssel kapcsolatos hagyományaink ápolása.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés:

- **Tanórán:**
  - Minden tantárgynál, kiemelten: biológia, egészségtan, technika, testnevelés, osztályfőnöki.
- **Tanórán kívül:**
  - Közös kirándulások (pl. év végi tanulmányi kirándulás).
  - Szakkörök, sportkörök szervezése.
  - Erdei iskola

2.12.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezet- és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

A környezeti nevelés célja: A tanulók ismerjék meg élő és élettelen környezetüket, törekedjenek annak védelmére, lépjenek fel a károsító jelenségek ellen.

A környezeti nevelés során meg kell ismerniük mindenkori teljes környezetüket és a fenntarthatóság érdekében meg kell tanulniuk cselekedni, valamint önmaguknak is gondoskodniuk kell a környezet megóvásáról.

Környezeti nevelési tevékenységeink során a következő módszereket és tanulásszervezési formákat alkalmazzuk:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Osztálykirándulások
- Múzeumi óra
- Szakköri foglalkozás
- Verseny
- Téma nap
- Akció (Pl.: Nemzeti összetartozás napja, TeSzedd akció)
- Terepgyakorlat
- Tábor

2.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A magatartás és a szorgalom értékelését félévenként az osztályfőnök végzi el. Az osztályfőnök az osztályközösség előtt értékeli.

Magatartás	Szorgalom
példás	példás
jó	jó
változó	változó
rossz	hanyag

A félévi és év végi magatartás- és szorgalomjegyeket a nevelőtestület osztályozó értekezleten hagyja jóvá. A kitűnő tanulmányi eredménybe ezek a jegyek is beszámítanak.

2.13.1. A magatartás értékelésének elvei

Az értékelés és minősítés szempontjai	Magatartás érdemjegy, osztályzat			
	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Rossz (2)
A tanuló fegyelmezettsége	nagyfokú, állandó, másokra pozitívan ható	megfelelő	másokat zavaró, kifogásolható, gyenge, ingadozó, de igyekszik javulni	erősen kifogásolható, másokat erősen zavaró negatív
A tanuló viselkedéskultúrája, hangneme	kifogástalan, példaértékű, tisztelettudó, udvarias	megfelelő	udvariatlan, nyegle	durva, romboló, közönsége, goromba
Hatása a közösségre, társas emberi kapcsolatai	pozitív, aktív segítőkész, jóindulatú, élen járó, kezdeményező	részt vesz a közösségi életben, de befolyást nem gyakorol arra, jóindulatú	nem árt, ingadozó vagy közömbös, vonakodó	negatív, goromba, ártó, lélektelen, megfélemlítő
Házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	néha hibázik	részben tartja be	sokat vét ellene
Felelősségérzete	nagyfokú	időnként feledékeny	ingadozó	felelőtlen, megbízhatatlan

2.13.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Az értékelés és minősítés szempontjai	Szorgalom érdemjegy, osztályzat			
	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
Tanulmányi munkája	céltudatosan törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésére	figyelmes, törekvő	ingadozó	hanyag, lassító
Munkavégzés	kitartó, pontos, megbízható, önálló lankadatlan	rendszeres, többnyire önálló	rendszeretlen, hullámzó, önállótlan	megbízhatatlan, gondatlan
Kötelességtudata	kifogástalan, precíz	megfelelő, néha ösztökélni kell	felszerelése gyakran hiányos	felszerelése többnyire hiányos, szinte nincs
Tanórákon kívüli információk felhasználása, többletmunkája	rendszeres érdeklődő	ösztönzésre dolgozik	ritka	egyáltalán nem

2.13.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

2.13.3.1. Jutalmazás

Az a tanuló, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartás tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez az iskola dicséretben részesíti.

Az iskolai jutalmazás formái

- **Nevelőtestületi dicséret**
Országos versenyeken elért 1-20. helyezett teljesítményért, nemzetközi versenyeredményekért, kimagasló közéleti, alkotó tevékenységért.
- **Igazgatói dicséret**
Legalább városi vagy területi versenyeken elért 1-3. helyezéért, megyei versenyeken elért 1-6. helyezésekért, továbbá tanév vége előtt több egyéb dicsérettel rendelkezők, amennyiben kiemelkedő magatartást és szorgalmat tanúsít a tanuló.
- **Szaktanári dicséret**
A tanítási órákon folyamatosan tanúsított aktivitásáért, szertárosi munkáért, szemléltető eszközök készítéséért és egyéb plusz teljesítményért.
- **Diákönkormányzat-vezetői dicséret**
Diákönkormányzatban végzett közösségi munkáért.
- **Osztályfőnöki dicséret**
Az osztályban végzett közösségi munkáért, kiemelkedően jó egyenletesen végzett tanulmányi munkáért, tartósan példamutató magatartásért, az előző hónapoz képest több tárgyból mutatkozó lényeges javításért, iskolai szintű versenyeken elért 1-3. helyezéért, valamint városi, területi versenyeken elért eredményes szereplésért.

A tanulók jutalmazásának elvei:

- A jutalmazó intézkedéseket a tanuló ellenőrzőjébe pirossal írja be az, aki adta.
- A versenyeredményeket az osztályfőnök köteles nyomon követni, a felkészítő tanár az összesítő listára felírni.
- Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanuló általános nevelőtestületi dicséretéről év végén (az osztályfőnök javaslatára) a testület dönt. A nevelőtestületi dicséretet a bizonyítványba és a törzslapra is be kell vezetni.
- A három osztályfőnöki dicséret után adható igazgatói dicséretről – mérlegelés után – az intézményvezető dönt.

Az iskola – anyagi lehetőségei alapján – egyes tanévek végén tárgyi elismerésekkel is jutalmazhatja a tanulók teljesítményét, az iskola tehetségtámogató alapítványai pedig az alapító okiratban meghatározott módon.

2.13.3.2. Büntetés

Az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy a házirend előírásait megszegi, rendszeresen késik a tanítási órákról, igazolatlanul mulaszt, vagy bármilyen más módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben részesül.

Az iskolai büntetések formái

- **Szaktanári figyelmeztetés**
Gyakori rendzavarás, kötelességszegés, felszerelés hiánya, házi feladat hiánya.
A nevelő írásbeli figyelmeztetést adhat annak a tanulónak, aki órán nem dolgozik, aki magatartásával zavarja a tanítási óra rendjét.
- **Diákönkormányzat-vezetői figyelmeztetés**
A vállalt feladatok hiányos teljesítése.
- **Osztályfőnöki figyelmeztetés**
A gyakori figyelmeztetések ellenére ismételt rendzavarás, a házirend folyamatos megsértése, gyakori késések.
- **Osztályfőnöki intés**
Az osztályfőnöki figyelmeztetés ellenére az iskolai rendszabályok megszegése, iskolai rendezvényeken méltatlan viselkedés, további igazolatlan mulasztás és egyéb súlyos fegyelmi vétség.
- **Igazgatói figyelmeztetés**
Az osztályfőnöki intés ellenére az iskola házirendjének ismételt megszegése, a házirendben meghatározott számú igazolatlan hiányzásért.
- **Igazgatói intés**
Súlyos fegyelmi vétség, középiskolához nem méltó viselkedés, szándékos rongálás, iskolán kívüli büntetendő cselekményért, a házirendben meghatározott számú igazolatlan hiányzásért.
- **Nevelőtestületi figyelmeztetés**
Súlyos fegyelmi vétség ismétlődéséért, fegyelmi döntést eredményező cselekményért, a házirendben meghatározott számú igazolatlan hiányzásért.
- **Nevelőtestületi intés**
Súlyos fegyelmi vétség ismétlődéséért, fegyelmi tárgyalást, döntést eredményező cselekményért, a házirendben meghatározott számú igazolatlan hiányzásért.

A tanulók büntetésének elvei:

- A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál általában meg kell tartani a fokozatosság elvét.
- A fokozatosság elvét nem kell megtartani abban az esetben, ha a tanuló kirívóan súlyos kötelezettségzegést követett el.
- Az ellenőrző füzet gondatlanság miatti elvesztése vagy megrongálása esetén osztályfőnöki figyelmeztetés kerül az új ellenőrzőbe, amiben az osztályfőnök az érdemjegyeket pótolja.
- Az osztályfőnök írásbeli figyelmeztetést ad annak a tanulónak, aki több mint két szaktanári figyelmeztetést kapott a tanév során.
- Három osztályfőnöki figyelmeztetés után igazgatói figyelmeztetést kap a tanuló.
- Az igazgatói figyelmeztetés következménye 3-as (változó), az igazgatói intés következménye 2-es (rossz) magatartás (egy félévet illetően), a nevelőtestületi figyelmeztetés, illetve intés következménye 2-es (rossz) magatartás (egy félévet illetően).

Az iskola házirendje részletesen szabályozza a jutalmazás, büntetés iskolában alkalmazott formáit, az igazolatlan mulasztások és késések következményeit.

3. Szakmai program

A szakgimnáziumnak szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama van, ahol szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is folyik. A kilencedik évfolyamtól kezdődően a kerettantervben meghatározott szakmai tantárgyak keretén belüli oktatás folyik az iskola sajátosságainak, valamint a továbbtanulásra, szakmai képzésekre vonatkozó elvárásoknak a figyelembe vételével. Ennek megfelelően kiemelt hangsúlyt fektetünk azokra a szakmai kompetenciákra, amelyekre a munkaerőpiacon való helytállás során, illetve a szakirányú továbbtanulás esetében szüksége lehet a tanulóknak. A rendelkezésre álló szabad órakeretet ezen célok megvalósítására fordítjuk.

A kilencediktől a tizenkettedik évfolyamig az ágazathoz tartozó, érettségihez kötött szakképesítések közös elemeinek tartalmát magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik, az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett.

Munkánk során annak minden elemében figyelembe kell vennünk a jogszabályok, határozatok intézményünkre vonatkozó szabályait, rendeleteit, valamint a szerződési kööttségeket.

A szakgimnáziumnak szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama van, ahol az ágazathoz tartozó, érettségihez kötött szakképesítések közös elemeinek tartalmát magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is folyik az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett. A szakgimnáziumban folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai tárgyak oktatása szerves egységet alkot.

3.1. Szakgimnáziumi képzésünk sajátos alapelvei, céljai és feladatai

A szakgimnáziumban folyó nevelés-oktatás elsősorban a kerettantervekben megfogalmazott kompetenciák fejlesztésére fordít hangsúlyt, továbbépíti, kiszélesíti és elmélyíti az általános iskolai tantárgyi követelményeket. A kerettantervekben meghatározott fejlesztési követelmények, tevékenységek és tartalmak biztosítják az általános műveltség továbbépítését, valamint a szakmai képzés megalapozását, a szakmai érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra vagy a munkába állásra való felkészülést.

Iskolánk általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testileg és lelkileg egészséges, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A szakgimnáziumunkban folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai képzés szerves egységet alkot. Az adott korosztályok egyre növekvő hányadát befogadó szakgimnáziumi nevelési és oktatási rendszere akkor képes a kulturálisan és szociálisan heterogén diákság hatékony képzésére, ha követelményeiben igazodik a tanulók adottságaihoz, fejlettségéhez.

A szakgimnáziumi nevelés és oktatás rendszerébe beépülnek azok a fejlesztő célú problémakezelési módok és képzési tartalmak, amelyek a magyar társadalom demokratikus létformájából, Magyarország európai integrációs folyamataiból, a közép- és felsőfokú iskolázás kiterjedéséből, az egész életen át tartó tanulás igényéből adódnak. Nevelő munkákban számolnunk kell a kultúraváltás jelenségeiből, a globalizációból, az egyenlőtlenségek világméretű növekedéséből, az értékrend zavaraiából fakadó feszültségekkel.

A helyi tantervünkben a kerettanterven belüli tananyagtartalmak ütemezését, a tanítási-tanulási folyamat tagolását, eszközeit, módszereit úgy határoztuk meg, hogy az eltérő adottságú és motivációjú tanulók számára adott legyen az ismeretek bővülésének, a képességek és készségek fejlődésének a lehetősége.

Az iskolarendszer átjárhatóságát is figyelembe véve határoztuk meg a szakgimnázium egyes szakaszaihoz, tantárgyaihoz tartozó, a tanulók többsége számára ösztönző, egyénhez igazodó, differenciált módszerek alkalmazását és a megfelelő tanulói aktivitás mellett teljesíthető követelményeket. Ez csökkentheti a tanulási kudarcok mértékét és elvezethet az iskola eredményes befejezéséhez.

A tanulóknak az iskolai tevékenységeik során kialakul az egészség, az emberi környezet és a természet megóvására irányuló felelősségérzet, fejlődik az igény a társakkal való együttműködő, egyenrangú és szolidáris viszony kialakítására, a közösségi és az egyéni érdekek egyensúlyának megteremtésére. Sajátjuknak tekintik a nemzeti és az egyetemes emberi értékeket és követendő magatartásmintákat, nyitottá válnak a különböző kultúrák iránt.

A szakgimnáziumban folyó nevelés-oktatás célja, hogy a tanulók alkalmassá váljanak az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területeken folyamatosan fejlődő, megújuló alkotómunkára, a termelési, szolgáltatási és más társadalmi értékteremtési folyamatok alakítására, a munkaerőpiac elvárásainak teljesítésére, valamint felsőfokú tanulmányok megkezdésére.

A közgazdaság ágazatban folyó szakgimnáziumi képzésben a tanulók számára felkészítést biztosítunk közgazdasági, pénzügyi, számviteli ismeretekből. A korszerű szakmai ismeretek mind a felsőfokú továbbtanulásban, mind pedig az érettségi utáni szakképzésben hozzásegítik tanulóinkat céljaik megvalósításához. A gyakorlatorientált képzés garanciája a modern, jól felszerelt taniroda, továbbá a számítógépteremek a szakmai programokkal. A képzés során a munkaerő piaci elvárásoknak megfelelő ismeretek birtokába jutnak a tanulók, részt vehetnek a hazai és nemzetközi tanirodai versenyeken, bemutatókon.

A szakgimnáziumi tanítási-tanulási folyamat során kialakul a tanulóknál az igény és a képesség az ismeretek önálló megszerzésére, azok összefüggéseinek felismerésére, értelmezésére, hasznosítására. Fejlődik fogalmi gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs, valamint informatikai tudásuk. A tanulóknál kifejlődik a tanulásuk, munkájuk eredményessége, minősége iránti igényesség, kialakul a tevékenységeikkel kapcsolatos felelősségérzet.

Az általános műveltséggel összefüggésben a szakgimnáziumi nevelés és oktatás a tanulókat logikus összefüggésekben, rendszerben való gondolkodásra neveli, képessé teszi őket arra, hogy a különböző információk között eligazodjanak, a gyakorlati életben felmerülő kérdésekre is találjanak válaszokat, és a különböző élethelyzetekben törekedjenek a tudásra épülő önálló vélemény kialakítására, majd az ezen alapuló felelős döntésekre.

A személyiségfejlesztésben kiemelt szerepet kap az önismeret fejlesztése, a kezdeményező és vállalkozó készségek, illetve a felelős társadalmi magatartás kialakítása, egy koherens értékrendszerre épülő világkép formálása, valamint az állampolgári szerepre történő felkészítés. Ez utóbbi nevelési feladat magában foglalja a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztését, a jogok és a kötelességek tudatosítását. A személyiségfejlesztés minden vonatkozásában meghatározó az iskola arculata, hagyományai, belső környezete és légköre.

A kerettantervek alapján megvalósuló pedagógiai folyamat köti össze a tanulók teljesítményében tükröződő általános iskolai nevelést és oktatást, illetve az érettségi és felvételi követelményekben, továbbá az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott igényeket. A kötelező érettségi tárgyakon túl az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészülés lehetősége minden tanuló számára az iskolában megszervezett fakultációk, érettségi előkészítők keretében biztosított.

4. Kollégiumi program

A kollégium a közoktatási rendszer szakmailag önálló intézménye, amely segíti és kiegészíti az iskolákban folyó nevelő-oktató tevékenységet. Társadalmi szerepe megteremteni a tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanulmányok folytatásához, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítéséhez, a kisebbségi nyelven történő oktatáshoz, valamint szociális, érzelmi és szocializációs védőhálóként működik ott, ahol a szülő nem tudja biztosítani a szükséges körülményeket a tanulmányok folytatásához vagy az iskola eredményes befejezéséhez.

A kollégium pedagógiai tevékenysége kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt. A kollégium a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti – a diákok önszerveződése során kialakuló „mikrotársadalomban” – a társadalmi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak elsajátítását, gyakorlását. Ezzel a kollégium sajátos segítséget ad a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium fontos társadalmi funkciója, hogy a diákok számára – területi és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítja a valós társadalmi élet elsajátításához szükséges szerepek megtanulásának (tanulói szerep, dolgozói szerep, értelmiségi szerep...) esélyét, így részt vesz a társadalmi mobilitás elősegítésében.

Kollégiumunk a hagyományoknak megfelelően az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteletben tartása jegyében neveli és oktatja a bentlakásos elhelyezésben résztvevő tanulókat. Célunk az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, széleskörű ismeretekkel rendelkező, közösségi szempontból értékes állampolgárok nevelése. Nevelőink és dolgozóink olyan értékrendet vallanak, amely lehetővé teszi az egyén és közösség fejlődését és kitűzött céljaik elérését.

Kollégiumunk arculatát az a sokszínűség jellemzi, ami a többféle iskolatípusba járó diákösszetételből adódik.

Pedagógiai hitvallásunk szerint egy olyan kollégiumot szeretnénk fenntartani, amely figyelembe veszi a gyerekanyag sokszínűségét, de követelményrendszerében nem igazodik a minimumra törekvők igényéhez, hanem felismerteti, elfogadtatja és betartatja mindenkivel annak a "rendnek", azoknak az értékeknek a szükségességét, amelyek a személyiségfejlődésben előreviszik tanulóinkat és megteremtik az alapjait a felnőtt társadalomba való beilleszkedésüknek.

4.1. A kollégium működési feltételei

Épületünk adottságai megfelelnek a kollégiumi élet támasztotta követelményeknek. Mindhárom iskolához közel helyezkedik el. A 2007-ben befejezett teljes körű felújítás után igényesen berendezett szobáink között 18 db négyágyas szoba található, amelyben minden tanuló saját tanulástartalal rendelkezik. Emeletenként vizesblokkok, ezen kívül külön tanulólhelyiségek vannak, ahol a szilencium idején biztosított a nevelőtanári ellenőrzés.

A bővítményként épített új szárnyban pedig 7 db kétszemélyes fürdőszobás szobában még teljesebb kényelem szolgálja az otthonosságot és a nyugodt tanulási feltételeket.

Egy nagyobb és egy kisebb társalgónk van, amelyek teljes mértékben alkalmasak a közösségi rendezvényeink lebonyolítására.

Két jól felszerelt teakonyha áll a tanulók rendelkezésére, villanytűzhellyel, mikrohullámú sütővel, teafőzővel, hűtőszekrényvel.

Televíziók, videó és DVD lejátszó, ill. magnók szolgálják a szabadidő eltöltését. A "Kollégiumért Alapítvány" nyújt segítséget a berendezések, ill. programok anyagi fedezetének biztosításához.

A kor követelményeit követve kollégiumunk is rendelkezik számítógépekkel, amelyek az iskolai hálózattal való összeköttetésnek köszönhetően segítséget nyújtanak a másnapi felkészülésben, a tananyag elmélyítésben. Az internet-elérhetőség szintén biztosított számunkra. Az épület felújítása után arra is van lehetőség, hogy a tanuló az otthonról hozott számítógépével a saját szobájából csatlakozzon az internethez.

4.2. A kollégiumi nevelés célja

A kollégiumi nevelés célja, hogy sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával

- segítse a kollégisták szocializációját, kiegyensúlyozott és egészséges mentális fejlődését,
- megteremtse az iskolai tanulás, a sikeres életpályára való felkészülés feltételeit,
- hozzájáruljon személyiségük fejlesztéséhez, adottságaik, képességeik kibontakoztatásához, erkölcsi értékrendjük, konstruktív életvezetésük kialakításához,
- megszilárdítsa ismereteiket,
- műveltségüket gyarapítsa,
- önművelésre, önnevelésre, harmonikus társas és közösségi kapcsolatokra való igényüket kialakítsa, annak megvalósításához a maximális segítséget nyújtsa.

4.3. A kollégiumi nevelés főbb alapelvei

- Az alapvető emberi szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok;
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

4.3.1. A tanulási motívumok, értelmi képességek fejlesztése

A heterogén diákösszetételből fakadóan igen különböző motiváltság jellemzi kollégistáinkat. A gimnazisták - főleg a speciális osztályba járók - számára biztosítani kell, hogy a 3 és fél óra napi szilenciumon kívül is legyen számukra nyugodt hely a tanulásra, mert igénylik. Fontos a könyvtárhasználat, mert így helyben, tanulás közben hozzájuthatnak minden fontos lexikonhoz akár este 10 óráig is. Tehetséggondozási feladatok ellátásában elsősorban az iskolai szaktanárok munkájára támaszkodunk.

Kisebb településről érkezett tanulóink közül többen küzdenek tanulási nehézségekkel.

Az ő esetükben elsősorban fontos feladatunk a felzárkóztatás. Hibás tanulási módszereik és a szorgalmuk nagyfokú hiánya komoly feladatokat ró a csoportvezető nevelőtanárookra. Rendszeresen ellenőrizni kell őket és kikérdezni, korrepetálni. Meg kell küzdeni az ellenállásukkal, mert a tanári segítséget inkább zaklatásként értékelik. Be kell láttatni velük, hogy napjaink versenyhelyzetében csak a jól képzett szakembereknek van esélye a piacgazdaság igényeihez igazodó gazdasági termelés részeseivé válni.

Hátrányos helyzetű tanulóinkkal a csoportfoglalkozások keretében kiemelt figyelemmel foglalkozunk a tematikus csoportfoglalkozások terve alapján.

4.3.2. Szocializáció, szociális értékrend, képességrendszer fejlesztése

- A kollégium a szocializációs folyamat aktív színtere. Fontos társadalmi értékeket és normákat közvetít. Éppen ezért a kollégiumnak is szilárd értékrenddel kell rendelkeznie. Olyan kollégiumi életrendet kell kialakítani, ahol a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárhatóak.
- El kell sajátítani a tanulókkal a szociális viselkedés alapvető szabályait. A pedagógusok példaértékű viselkedése a leghitelesebb alap a követelmények betartásában. A másokhoz való alkalmazkodás, egymás elfogadása, vagy éppen hibáinak tapintatos bírálata, kijavítása mind fontos követelmény a felnőtt életben. Ezeket a szocializációs lépéseket remekül el lehet sajátítani és gyakorolni a kollégiumban.
- Ebben az életkorban lehet elkezdeni a vezetéskéesség fejlesztését. A kollégiumban a diákönkormányzatokon keresztül lehet gyakoroltatni a demokratikus vezetés elsajátítását.
- Ugyanakkor a diákönkormányzaton keresztül gyakorolhatják a tanulók demokratikus jogaikat.
- A segítő életmódra neveléshez is jó közeget biztosít a kollégium. A segítség részben tanuló-tanuló, részben pedagógus-tanuló vagy tanuló-pedagógus relációban valósulhat meg.
- Az együtt-cselekvés, a közös feladatmegoldás közben komoly eredményeket érhetünk el ezeknek a feladatoknak a megoldása terén. (Pl. tanulmányi segítségadás, segítség a közös programok, rendezvények lebonyolításában, segítség a kollégium rendben tartásában.)

4.3.3. Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Meg kell követelnünk tanulóinktól az alapvető higiéniai szabályok betartását. Meg kell ismertetnünk az egészséges életmód lényegét, fel kell tárnunk a káros szenvedélyek romboló hatását. Házirendünkben is egyértelműen megfogalmazzuk a káros szenvedélyek kollégiumban való gyakorlásának tiltását.

A sportolás fontossága sokaknak életforma, de be kell láttatni a fiatalokkal, hogy nem csak az élsport, de a tömegsport, a rekreációs tevékenységek is mind-mind hozzájárulnak egy egészséges személyiség kialakulásához.

Az iskolai ifjúsági védőnő és mentálhigiénés szaktanár kollégánk segítő beszélgetésekkel, tanácsadással állnak kollégistáink rendelkezésére. A problémás esetekre a nevelőtanárok segítségével igyekszünk fényt deríteni és az említett szakemberekkel törekszünk tanulóinkat megtanítani azok orvosolására, kezelésére.

A szabadidős programok megszervezése hozzájárul a kulturált életmódra neveléshez. A sport, a zene, az olvasás, színház- és mozi látogatás, mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulók megismerkedjenek az igényesebb szórakozási, ismeretszerzési formákkal.

4.3.4. Sajátos nevelési módszerek alkalmazása

Megfelelő és differenciált pedagógiai módszerek segítségével külön kell foglalkoznunk a tehetséges és a hátrányos helyzetű tanulókkal.

A kollégium egyik alapfeladatából adódik, hogy a tanulók közötti különbségeket kezelni tudja. A lassúbb, tanulási problémákkal küszködő tanulók sokszor szorgalmi téren is elmaradnak a kívánatostól. Ezért náluk következetes, egy-egy emberre szabott, egyéni törődésre van szükség.

A tehetséggondozást, szakköröket, egyetemi előkészítőket a mi kollégiumunk nem tudja szervezett formában felvállalni, ezt ráhagyja az iskolákra. Kiemelkedő eredményű tanulóink számára feloldjuk a Házirendben rögzített napirendet, számukra engedélyezzük a szabadszilenciumot, hiszen ők saját maguk számára a kötelező napi 3,5 óránál több felkészülési időt rónak ki.

Fokozott egyéni törődést igényelnek az állami gondoskodásban részesülő tanulók, akiket maximálisan segíteni kell problémáik megoldásában. A mi kollégiumunkban külön gyermekvédelmi felelős nincsen, ez minden nevelőnek pedagógushivatásából adódó feladata. A kollégiumvezető rendszeres nevelőtestületi megbeszéléseket szervez, ahol akár az állami gondozásban lévőkről, akár más hátrányos helyzetű tanulókról mindenki képet kaphat, mert csak a kölcsönös tájékoztatás teremti meg a lehetőségét annak, hogy ezeknek a tanulóknak az élete, tanulmányi munkája helyes mederben haladjon.

Mentális problémákkal sok tanuló küzd, melynek okai az életkori sajátosságokon túl sokszor családi gyökerekre is visszavezethetők. Számukra - heti rendszerességgel - szakképzett pedagógussegítő beszélgetések során ad tanácsot.

4.4. A kollégium kapcsolatrendszere

- **Kapcsolat az anyaiskolánkkal**

Kollégiumunk az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium intézményegysége, élén az intézményegység-vezető áll. A csoportvezető nevelőtanárok konzultálnak a tanulók osztályfőnökeivel, szaktanáraival, különösen akkor, ha problémás esetekről van szó. Rendszeresen figyelemmel kísérik a tanulmányi eredményeiket. Kölsönösen tájékoztatják egymást a kétes hiányzásokról, illetve fegyelmi problémákról.

Egymás rendezvényein (ballagás, szalagavató) részt veszünk.

- **Kapcsolat a szülői házzal**

Minden tanévet megelőzően levélben tájékoztatjuk a szülőket a kollégiumi renddel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról, amelyek tudomásulvételét szülői aláírással kérjük elismerni.

Tanév elején a kollégium elfoglalásának napján összevont szülői értekezletet tartunk, amelyre elsősorban az új tanulók szüleit várjuk.

Évközben - igazodva az iskolai szülői értekezletekhez és fogadóórákhoz - nevelőtanáraink a szülők megkeresése alapján tájékoztatják őket gyermekük kollégiumi viselkedéséről.

A vezetői szintű fegyelmi fokozatról írásban értesítjük a szülőket. Kollégiumi "üzenő füzet" bevezetésével tartjuk a kapcsolatot a hazautazások ellenőrzése terén.

A szülői ház és kollégium kapcsolatának értékelése nem minden esetben pozitív. Vannak eredményeink, amikor az együttes odafigyelés jelentős tanulás- és magatartásbeli javulásokat hozott, de van olyan is, amikor a szülő többszöri kérésünkre sem veszi fel velünk a kapcsolatot. Sajnos, ennek a gyerek látja a kárát, mert a kollégiumból való kimaradás (esetleg kizárás) legtöbbször tanulmányai téren is visszaesést eredményez.

- **Kapcsolat a sportegyesületekkel**

Több tanulónk vesz részt külső sportegyesület edzésein, versenyein, különösen a sportosztály beindulása óta. Nagyon fontos, hogy a pedagógusok és a sportvezetők, edzők napi kapcsolatban legyenek, hiszen csak így tudjuk segíteni a tanulókat abban, hogy a versenysportban is és a tanulásban is megfeleljenek az elvárásoknak.

- **Kapcsolat a Gyermek és Diákélelmezési Intézménnyel**

Iskolánk és kollégiumunk a fenti intézménytől veszi igénybe az étkeztetési ellátást. Évek óta fennálló jó kapcsolatot sikerült kialakítanunk velük. Elfogadják véleményünket, ha az illeszkedik a szakmai előírásokhoz. Kérésünkre A és B menüválasztási lehetőséget kínálnak. Ünnepi rendezvényeink külön igényét szintén minden esetben méltányolják.

4.5. A kollégiumi tevékenységek rendszere

Kollégiumunk a nevelési-oktatási folyamata során a tanulói tevékenységeket csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi attól függően, hogy mi az adott foglalkozás célja, jellege.

4.5.1. Tanulásszervezés, szilenciumi foglalkozások

A napi felkészülés közvetlen tanári irányítással, meghatározott időkeretben történik, a törvényi előírásoknak megfelelően, ez heti 14 óra, napi lebontásban 3,5 óra. Meg kell teremteni a nyugodt felkészülést biztosító tárgyi környezetet a csoportos, ill. az egyéni foglalkozások számára.

Csoportonként 1-1 nevelőtanár felügyeletét biztosítjuk.

Ezek a foglalkozások a kollégiumi napirendben az alábbi időbeosztás szerint szerepelnek: hétfőtől-csütörtökig: 15.30 – 17.30, ill. 18.00 – 19.30-ig. (vacsoraszünet beiktatásával).

A tanulási nehézségekkel küzdő, valamilyen okból lemaradt tanulók fejlesztése, felzárkóztatása tanári tervezéssel, kiscsoportos vagy egyéni formában történik.

4.5.2. Egyéni törődést biztosító foglalkozások

A törvény által előírt időkeret csoportonként heti 10 óra, szabadon meghatározott időben.

- Csoportfoglalkozások keretében elsősorban a tanulócsoporthoz kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik; a foglalkozásokat felhasználjuk arra, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, az együttélési normákat, a szociális viselkedés alapvető szabályait, a szociális értékrendet.
- A kollégiumi tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a balesetek, a káros szenvedélyek megelőzése.
- A személyes, egyéni törődést biztosító foglalkozások keretében lehetőség nyílik arra, hogy a kollégisták egyéni problémáikat feltárják, és ezek megoldására a pedagógus tanácsot adjon. Az egyéni törődést a kollégium csoportvezető nevelői biztosítják, de mint korábban említettem mentálhigiénés szakember is nyújt segítséget a fiataloknak. Szükség esetén az arra rászorulókat az iskolapszichológushoz irányítjuk.

4.5.3. A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló foglalkozások

- Ezeken a foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása.
- Figyelmet fordítunk a gyermekek irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztésére, így érzelmileg gazdagabbá, kiegyensúlyozottabbá válnak.
- A kollégium által szervezett kirándulások során a tanulók megismerik kulturális és természeti értékeinket.
- A különböző versenyek, rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget (sport háziversenyek, illetve kb. havonta hagyományos kollégiumi rendezvények, mint pl. gólyatábor, gólyaavató, szépségverseny, Mikulás-ünnep, karácsonyest, farsangi tréfás vetélkedők, végzősök búcsúztatása stb.).
- A kollégium szakmai foglalkozások beiktatásával segíti a működésében fontos szerepet betöltő, az önkormányzati rendszerbe illeszkedő diákkörök (diákújság, érdeklődési körök) színvonalas szervezését az iskola által szervezett keretek között, ill. a Kollégiumi Szakmai Érdekvédelmi Szövetség diák-önkormányzati tagozata programjaihoz csatlakozva.

A kommunikáció területén nagyon sok lehetőség nyílik a kollégiumi nevelésben. A kapcsolat-fenntartási funkció gyakorlásában lehetőségeink sokszor meghaladják az iskolákét (köszönés, beszélgetés családról, iskoláról, barátokról, viták tanár-diák, diák-diák között – ebből következik: vitakészség, megfelelő hangnem, stílus, tolerancia, tisztelet mások nézetével szemben).

Szövegalkotási feladatok megoldására is lehetőséget adunk (önéletrajz, kérvény, kérdőív kitöltése, ideiglenes lakásbejelentés stb.).

A kommunikáció nagyszerű formája a diákújságírás. Tanulóink évek óta foglalkoznak a KO - lesz című lapunk szerkesztésével, terjesztésével.

Az informatika területén a tömegkommunikáció kapcsán nyújthatunk kollégistáink számára segítséget (TV, rádió, sajtó, mozi). Ők is készítenek riportot, reklámot a diákújság vagy faliújság számára. A pályázaton nyert számítógép és digitális videokamera használata sok új lehetőséget nyújt az érdeklődők számára. Azon túl, hogy a kollégium érdekében tevékenykednek (weblapkészítésben való részvétel), fejleszti kreativitásukat.

4.5.4. Környezeti nevelés a kollégiumban

Épületünk egy hatalmas parkosított udvarban áll. A zöld felület, a fű, a fák nem csupán kellemes környezetet jelentenek, hanem sok ápolási, parkrendezési feladatot is. Minden évszakban bekapcsoljuk tanulóinkat az udvar ápolásába, tisztán tartásába.

Hagyományt szeretnénk teremteni azzal, hogy minden évben a végzősök egy fát ültetnének a kollégium udvarán.

Közvetlen környezetük, a szobák, folyosók rendben tartásában is tevékeny részt vállalnak tanulóink. Az „Egy diák - egy virág” akció jó kezdeményezés, de ahhoz, hogy hagyománnyá váljon, több lelkesedés szükséges részükről. A felújított szobák viszont több tanulót is arra ösztönöznek, hogy minél otthonosabban berendezkedjenek.

A hon- és népismeret témakör rendkívül gazdag és változatos lehetőségeket nyújt a kollégiumi feldolgozás számára.

A kollégiumi újságban vagy a faliújságon megemlékezünk a naptár szerinti jelentősebb hagyományokról.

A kollégiumi karácsony nálunk is mindig hagyományörző módon zajlik le (zenés műsor, feldíszített fa, gyertyafényes ünnepi vacsora).

Fontos feladatunk, hogy saját hagyományainkat ápoljuk, a kollégiumi rendezvények rangját, ünnepélyességét megtartsuk. Lehetőségeinkhez mérten törekszünk hagyományaink továbbfejlesztésére.

Kiemelkedően sokat tud tenni a kollégiumi nevelés az életvitel és a gyakorlati ismeretek területén. Az önellátási képesség fejlesztése során – kezdve a heti zsebpénzzel való gazdálkodástól a személyes holmik rendben tartásán, bevásárlásokon keresztül – sokszor kerül döntési helyzetbe a tanuló. Ezek a döntések, ha nem is nagy horderejűek, de önállóan kell meghozni, végrehajtani és vállalni érte a felelősséget. Ezek mind-mind a személyiségfejlődés tekintetében jelentős állomások. Foglalkozunk a háztartási ismeretek elsajátíttatásával is, pl. közös süteménykészítés karácsonyra, terítés, asztaldíszítés, vendégek fogadása stb.

A műismeretek területéhez is hozzájárulhatunk a magunk eszközeivel (ének-zene, vizuális kultúra, médiaismeret).

4.5.5. Diákönkormányzat

A szabadidős foglalkozások fő szervezője a diákönkormányzat. Ezen keresztül gyakorolják tanulóink közéleti tevékenységüket. Közgyűlésen választott képviselőik munkáját egy pedagógus is közvetlenül segíti. Részt vállalnak a házirend évenkénti felülvizsgálatában, a súlyosabb fegyelmi ügyek elbírálásában, év végén pedig javaslatot tesznek tanulói jutalmazásokra. A diákönkormányzat elkészíti szervezeti és működési szabályzatát, valamint éves munkatervét, a kollégiumi élettel kapcsolatos eseménynaptárt.

Programjaink során fejlesztjük tanulóink befogadóképességét, amely következtében igényesebb, tartalmasabb tevékenységi formákat választanak, hogy érzelmileg kiegyensúlyozottabbá, viselkedésükben kulturáltabbá váljanak.

4.5.6. A tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszámjai

TÉMAKÖRÖK

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	5-8. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13-14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

5. Tehetség-, képességfejlesztés

A tehetség-, képességfejlesztés intézményi szinten működik. Segíti az iskola tanulási kudarcnak kitett tanulónak felzárkóztatását (SNI, BTM), illetve a kiemelkedően tehetséges tanulók fejlődését. A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról határozza meg a jegyzéket a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről.

SNI, BTM ellátása

A fejlesztő és felzárkóztató munka összehangolását és koordinálását az érvényes jogi szabályozók betartásával az intézményvezető végzi.

Gyógypedagógusokkal együtt biztosítja a rehabilitációs - rehabilitációs foglalkozásokat, azokat dokumentálja. Az érintett tanulók fejlődését folyamatos konzultációval is nyomon követi mind a pedagógusokkal, a szülőkkel és az érintett szakszolgálatokkal.

A hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet a helyi tanterv tartalmazza, valamint a fogyatékoság típusához (tanulási akadályozottság diszlexia, diszkalkúlia, stb.) és fokához igazodó programot.

Tehetséggondozás

Az iskolapszichológus, szakvizsgázott tehetségszakértő tevékenységükkel segítik az intézmény tehetséggondozó munkáját mind a tehetségazonosítás, mind a tehetségfejlesztés tekintetében.

Intézményünk a Városi Tehetséggondozó Programot a Nemzeti Tehetség Program keretében, a Szegedi Tudományegyetemmel megkötött együttműködés alapján, Orosháza Város Képviselő-testület támogatásával, a KLIK Orosházi Tankerülete szakmai felügyelete mellett kívánja megvalósítani az elkövetkező években. Munkánkat a helyi közösségekkel (partnerek) kialakított együttműködés és felelősségvállalás segítheti.

Egyedi innovációként működő programunk továbbra is felhasználja a jogelőd intézmények értékeit, pedagógusainak szakmai tudását, tapasztalatait, a tehetséggondozó tevékenységek meglévő tárgyi és humán infrastruktúráját.

Gyógytestnevelés

A gyógytestnevelés célja és feladata, hogy hozzájáruljon a szerzett vagy veleszületett betegség következtében kialakult egészségi állapot helyreállításához, azaz gyógyításához, rehabilitációjához.

Az egészség helyreállításán túl a gyógytestnevelésre hárul a testi képességek fejlesztésének, a mozgásműveltség fejlesztésének és a sportolási igény felkeltésének a feladata is.

Iskolaorvosunk által a szűrővizsgálatokon megállapított egészségügyi problémák kezelésére gyógytestnevelési foglalkozásokat írhat elő. A gyógytestnevelési foglalkozásokon az érintett tanulók számára szükséges speciális gyakorlatokat végzik.

A könnyített, illetve a gyógytestnevelés szervezésének, a tanulók könnyített, illetve gyógytestnevelési órára való beosztásának rendjét A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról határozza meg.

Tanulókat érintő tevékenységek

- a gyermekek beszéd és nyelvi fejlettségének, állapotának szűrése szülői vagy intézményi kérésre az év folyamán,
- vizsgálati eredmények alapján a logopédiai ellátás megtervezése, terápia beindítása (SNI, BTM),
- egyéni és csoportos fejlesztés, terápia,
- beavatkozási hipotézis helyességének, hatékonyságának ciklizált vizsgálata, a gyermek egész személyiségének pozitív befolyásolása,
- kapcsolattartás szülőkkel, a gyermek pedagógusaival és a gyermeket fogadó, kezelő más szakemberekkel.

Iskolapszichológia

Az iskolapszichológus foglalkoztatásának célja, hogy szaktudásával az iskola nevelő-oktató munkájának hatékonyságát növelje, a pszichológiai ismereteknek a nevelési-oktatói intézményen belüli elsajátítását segítse, valamint a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme.

A tanulók alapvető érdekeit képviseli, hozzájárul a nevelési célok konkretizálásához. Kulcsfontosságú szerepet tölt be a prevenció terén.

Az iskolapszichológus nagyrészt a pedagógusokkal konzultatív kapcsolatot kiépítve fejti ki személyiségformáló hatását. Szakmai szempontok alapján ismereteket szerez a tanulók csoportjairól, az egyes tanulókról, a szülőkről, a nevelőtestületről.

Kiszűri és irányítja a szakszolgálatok, a családgondozás, a gyermek-ideggondozás intézményeibe azokat, akik mentálhigiénés problémáik miatt egyéni, intenzív, tartós pszichológiai beavatkozást igényelnek, ezen intézményekkel és az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázissal kapcsolatot tart.

Az iskolapszichológus részt vesz az Intézmény tehetségazonosításában és tehetségfejlesztő tevékenységében.

Feladatai:

(A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatói intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról alapján)

- csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatói intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit,
- megszervezi azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat (ötödik, kilencedik évfolyamos tanulók) amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek,
- megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat a nevelési-oktatói intézményben az egyén, a tanulócsoporthoz, és az intézményi szervezet szintjén,

- megszervezi és kezeli a nevelési-oktatási intézményben az egészségfejlesztéssel, a nevelő-
oktató munka, a szexuális nevelés segítségével, a nevelési-oktatási intézményben észlelt
személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai
témájú feladatokat,
- szükség esetén esetszótárást kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja
azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek,
- megszervezi a krízistanácsadást,
- részt vesz a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló tehetségkezelésében,
- szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervezhet a szülők és
pedagógusok számára,
- szükség esetén az iskolában pályaválasztási és pályaeorientációs tanácsadást szervez,
amelynek során pályaeorientációs foglalkozásokat tart az ötödik évfolyamtól kezdődően az
önismereti, képességstruktúra-feltárási, pályaismereti témakörben.

6. Könyvtár-pedagógiai program

6.1. Az iskolai könyvtár rövid bemutatása

Az iskolai könyvtár az alapítástól (1933) szerves része a Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégiumnak. Az oktató-nevelő munka szellemi bázisa. Eszköztárával a tanítás-tanulás folyamatát segíti a könyvtár-pedagógiai program keretében. A négy-, és nyolcosztályos gimnáziumi oktatás mellett két párhuzamos szakgimnáziumi osztály, valamint kifutó rendszerben ötosztályos gimnáziumi képzés folyik az intézményben. Iskolarendszerű szakképzésben 2 szakmát tanítunk. 28 olvasóhely, szkennel, nyomtató, 13 db számítógép áll a diákok rendelkezésére. Folyóirat- és könyvraktár, valamint a muzeális gyűjteménynek külön terem áll rendelkezésre. A könyvtári szoftver SZIKLA Integrált Könyvtári Rendszer, az adatbázist helyi szerverre mentjük.

6.2. Küldetésnyilatkozat

Intézményünk könyvtára az átlagos és kiemelkedő képességű, szociális háttérű, motiváltságú és haladási tempójú gyermekek nevelésének, oktatásának kíván eszközeként szolgálni.

A könyvtári állomány összetételével, szolgáltatásainkkal az alap- és középfokú oktatás-nevelés szakaszában a zömmel átlagos adottságú tanulók jó indíttatást kapnak ahhoz, hogy a későbbiek során ne legyenek gondjaik az önálló ismeretszerzésben, az élethosszig tartó tanulásban.

A kulcskompetenciák fejlesztésével, az Integrációs Pedagógiai Rendszer alkalmazásával, könyvtárunk állományával, szolgáltatásaival igyekszünk kompenzálni az eltérő szociális háttérből, a tanulási-, beilleszkedési- és magatartási nehézségből vagy zavarból, illetve mentális problémából adódó hiányosságokat, kiemelt figyelmet fordítva a halmozottan hátrányos helyzetű, roma származású és a sajátos nevelési igényű tanulóinkra; ugyanakkor fokozottan segítjük a tehetséggondozást is.

6.3. A könyvtárhasználati ismeretek oktatásának helye a NAT-ban

A Nemzeti alaptanterv (NAT) a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanulóhoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célja továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre; az élethosszig tartó tanulóhoz szükséges motívumok és tanulási képességek, készségek, jártasságok, attitűdök kialakítása alapvető jelentőségűvé váljon. A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak.

Ezek a következők:

- az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:
  - 5–8. évfolyam;
- a középfokú nevelés-oktatás szakasza:
  - 9–12. évfolyam.

5-8. évfolyam		9–12. évfolyam
5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon használata). Gondolkodás a saját gondolkodási folyamatokról. A tapasztalatok megosztása.	Az önálló feladatvégzés, információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazása: segédkönyvek, szótárak, lexikonok használata, ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése egynyelvű szótárakban, a tanult anyag bővítése különböző információ-hordozókból. Internetes enciklopédiák és keresőprogramok használata.	Verbális és nem verbális információk célszerű gyűjtésének, szelekciójának, rendszerezésének, kritikájának és felhasználásának gyakorlása. A könyvtári információkeresés ismereteinek bővítése, múzeumi információk. Az internetes adatgyűjtés technikái, hypertextek, linkek használata.

<p>Feladatvégzés könyvekkel, gyermeklapokkal (válogatás, csoportosítás, tematikus tájékozódás).</p>	<p>Elemi gyakorlottság a források megjelölésében.</p>	<p>Az idézés formai és etikai szabályai. A forráskritika technikáinak ismerete.</p>
<p>Különböző információhordozók pl.: vizuális, audiovizuális, elektronikus: Internet jellemzői, kommunikációs funkciói és kultúrája. Szövegek vizuális környezetének elemzése, ábrák, illusztrációk értelmezése szövegösszefüggésben.</p>		<p>Verbális és nem verbális információk együttes kezelése, megértése (pl.: illusztráció, tipográfia, elrendezés értelmezése szövegösszefüggésben, tartalomfeltöltés, tartalommegosztás, címkézés).</p>

5–8. évfolyam

A tanulási képesség fejlesztése

- Kulturált könyvtárhasználat, biztonságos internethasználat
- Tanulást támogató eljárások
  - jegyzetelés; adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével, egynyelvű szótárak;
  - ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozásuk: információ

9–12. évfolyam

A tanulási képesség fejlesztése

- Kulturált könyvtárhasználat, tudatos és biztonságos internethasználat
- Tanulást támogató eljárások
  - adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével
  - egynyelvű szótárak, értelmező szótárak; szelekció, értékelés, elrendezés;

Könyvtári informatika

A könyvtárak információforrásaikkal és szolgáltatásaikkal a tanulás, tanítás meghatározó tanulási forrásközpontjait, nyitott műhelyeit jelentik. Ennek garanciája a tanulók könyvtárhasználati műveltsége, ide értve a könyvtári információkeresés informatikai lehetőségeinek alkalmazását is.

5-8. évfolyam		9–12. évfolyam
5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
Könyvtártípusok megkülönböztetése Az iskolai könyvtár eszköztárának készségszintű használata.	A lakóhelyi könyvtár Eszköztárának készségszintű használata.	A különböző információs intézmények, elektronikus könyvtárak, adatbázisok funkcióinak megismerése.
A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése.	Könyvtári szolgáltatások irányított alkalmazása a tanulásban és a tájékozódásban.	A könyvtári információs rendszer szolgáltatásainak aktív felhasználása a tanulásban.
A korosztálynak készült tájékoztató források biztos használata. A tanulmányi problémának megfelelő források kiválasztása.	Kézikönyvek, ismeretterjesztő források önálló kiválasztása, felhasználása tanulmányi célokhoz.	
A forrásmegjelölés alapjainak alkalmazása, etikai vonatkozásainak megértése.	A bibliográfia hivatkozás-technikájának alkalmazása a leggyakrabban használt dokumentumtípusok esetén.	Hivatkozásjegyzék, irodalomjegyzék készítése. A források alkotó felhasználása az etikai normák követésével.

5–8. évfolyam

- *Infokommunikáció*
  - Információkeresés, információközlési rendszerek
  - Az információhiány és a keresőkérdés; a keresés folyamata.
  - Helyi könyvtári és a korosztálynak szóló elterjedt adatbázisok.
  - Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok.
  - Nyomtatásra és webes publikálásra szánt dokumentumok, rendszerek.
- *Könyvtári informatika*
  - A könyvtártípusok és szolgáltatásaik, szerepük a tanulásban és a közhasznú tájékozódásban.
  - A raktári rend.
  - A forrástípusok közzététel módja, információs értéke, használata.
  - A forráskiválasztás szempontjai.
  - Forrásfeldolgozás, etikai szabályok, hivatkozás.

9–12. évfolyam

- *Könyvtári informatika*
  - Az önművelés, tájékozottság, olvasottság szerepe a mindennapi életben.
  - Az információs intézmények funkciói, tájékoztató eszközei (különös tekintettel a települési könyvtárra).
  - A könyvtári információs rendszer szolgáltatásai.
  - A médiumok, közzététel típusok tartalmi megbízhatósága, esztétikai értéke.
  - A kritikus forráshasználat követelményei.

6.4. A könyvtár-pedagógiai tevékenység lehetőségei

A tanár feladata, hogy integrált szemléletű, változatos tevékenységrendszer szervezésével olyan tanulási helyzetet teremtsen, amelyben a gyermek aktív résztvevője a kommunikációs folyamatoknak. Gyakorolhatja a kommunikációs helyzetek értelmezését, a társas kommunikációt. Folyamatosan fejlődhet szövegelemző és szövegértő képessége, kifejtheti a szövegtartalommal kapcsolatos álláspontját. Megismerheti a kommunikáció különféle (verbális, nem verbális, képi, hangzó) módjait, lehetősége van az önkifejezés többféle formájának kipróbálására, így egyre pontosabbá válhat gondolatainak, érzéseinek, véleményének kifejezése. Megtapasztalhatja az információk szűrésének, válogatásának, csoportosításának szükségességét. A tevékenységrendszer fontos területe az önálló tanulás készségeinek fejlesztése, helyes szokásainak alakítása. Ily módon a magyar nyelvi és irodalmi nevelés kitüntetetten kapcsolódik az ember és társadalom, a könyv- és könyvtárhasználat, valamint az informatika műveltségterületéhez.

A tanulási képesség fejlesztése, az ismeretfeldolgozási technikák tanítása már az iskola kezdeti szakaszában megkezdődik. Ennek keretében megismertetjük a tanulókat az ismeretszerzés írásbeli forrásaival, lehetőségeivel, a könyv- és könyvtárhasználattal. A fejlesztés fontos mozzanata a szótárak, lexikonok, enciklopédiák tanulmányozása, az ismeretfeldolgozási technikák közül a gyűjtött adatok célszerű elrendezésének; a vázlat készítésének gyakorlása tanári segítséggel. Változatos feladathelyzetekben szerezhetnek tapasztalatokat a tanulók az információk felhasználásának módjairól, a tanult ismeretek tömörítésének, összefoglalásának, rendezésének célszerű eljárásairól.

Az irodalmi alkotások fejlesztik az emlékezetet, az élmények feldolgozásának és megőrzésének képességét, hozzájárulnak ahhoz, hogy a diákokban megteremtődjenek a hagyomány elfogadásának és alakításának párhuzamos igénye. A fenti célok mellett az irodalmi nevelés kitüntetett feladata az olvasási kedv felkeltése és megerősítése, az irodalomnak, mint művészetnek, mint az emberi kommunikáció sajátos formájának megszerettetése, közlésformáinak, kifejezési módjainak élményteremtő megismertetése.

„A könyvtárostánár a nevelő-oktató tevékenységét könyvtár-pedagógiai program alapján végzi” 20/2012. EMMI rend.165. § (4), mely a nemzeti alaptanterv és a választott kerettantervek alapján készül, és szerves részét képezi az iskola helyi pedagógiai programjának.

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium Pedagógiai Program módosításának elfogadása és jóváhagyása

A Pedagógiai Program módosításával kapcsolatban az iskolaszék – a jogszabályban meghatározottak szerint – véleményt nyilvánított, és az abban foglaltakkal egyetért, melynek tényét az iskolaszék képviselője tanúsítja.

Orosháza, 2017. július 1.

Iskolaszék elnöke

A Pedagógiai Program módosításával kapcsolatban a diákönkormányzat – a jogszabályban meghatározottak szerint – véleményt nyilvánított, és az abban foglaltakkal egyetért, melynek tényét a diákönkormányzat képviselője tanúsítja.

Orosháza, 2017. július 1.

DÖK segítő pedagógus

A Pedagógiai Program módosításával kapcsolatban a szülői szervezet – a jogszabályban meghatározottak szerint – véleményt nyilvánított, és az abban foglaltakkal egyetért, melynek tényét a szülői szervezet képviselője tanúsítja.

Orosháza, 2017. július 1.

SZMV elnöke

A Pedagógiai Program módosításával kapcsolatban az Intézményi Tanács véleményezési jogot gyakorolt, melynek tényét az Intézményi Tanács elnöke tanúsítja.

Orosháza, 2017. július 1.

Intézményi Tanács elnöke

A Pedagógiai Program módosítását az intézmény vezetőjének előterjesztése után a nevelőtestület/szakalkalmazotti értekezlete 2017. július 1-jén elfogadta, és az intézmény vezetője jóváhagyta. Az elfogadás és jóváhagyás tényét az intézményvezető az alábbiakban hitelesítő aláírásával tanúsítja.

Orosháza, 2017. július 1.

intézményvezető

A Pedagógiai Program módosítása az intézmény vezetőjének előterjesztése után a fenntartó Békéscsabai Tankerületi Központ elfogadása alapján érvényes.

Orosháza, 2017. ....

Békéscsabai Tankerületi Központ
igazgató